

Mətn iyan illustrasiyon: Vilem de Vink.

İSA MƏSİH

Ən yolə hikoyə

Luğət...

Baxşə bey: insoni bə baxşə loyiğ nıbə holədə Xıdo baxşeydə əy. Bəştə qıno qorə həğiğətən kədər in bıə iyən dəqiş bey piyəkəsi Xıdo baxşeydə. İsa çəmə qıno cəzo ıştə səpe peqəteyro baxşə bey mımkun be (səh.58).

Bəyjbey: İsa mardiku bəyji be. İ ruj har kəs mardiku bəyji bəbe. Çəyo Xıdo har kəsi mihokimə bəkarde (səh.53-57).

Çomex: İsa deştə xoşi çəy səpe mardə əzobi vositə. Im bo İsa dumoəşon həmməy qıləy işorə be (səh. 25, 50).

Dıvo: de Xıdo ıştə dilədə, yaan de barzə sədo kardəbiə sohbət (səh.18,19, 42).

İblis: çe Xıdo iyən insonon bə çəş nıçiyə deşmen (həmçinin bəy Şəyton votə beydə).

İmon: Bə Xıdo etibo kardey Çəy votəyon bə vırə rosniyey.

İsa: Xıdo Zoə nome. Çımi mənə "Xıdo xılos kardeyde".

Mələk: çe Xıdo bə çəş nıçiyə daynəy (səh. 5).

Məsih: "Məşh kardə bıə Podşo" (səh.52,55).

Mığəddəsə Kitob: Mığəddəsə Kitobədə şımə çe Xıdo bə insonon mınosibəti iyən rəftori barədə hande bəzneşon.

Mığəddəsə Ruf: İsa dumə şəkəson dilədə Xıdo de Mığəddəsə Rufi vositə jıyeydə (səh.58).

Oqardey: İsa bə zəmini dim oqardeədə har çiy tojə bəbe. Xıdo osmonon iyən zəmini tojə bəkarde (səh.57).

Pasxə: çe İsa bəyji bey geyd kardə bıə ide. Həmonə ruji Yəhudiyon Pasxə idi geyd kardeyden. (səh.38,54).

Qıno: çəmə bə Xıdo vəynə kardə əməlon. Qıno əməni Xıdo boəmə nəzədə qətə məğsədiku diyəro eğandeydə (səh.4).

Rəbbi Surfə: İsa dumoəşon de nuni iyən şərovi Çəy marde iyən bəyji bey bə yod vardeyden (səh. 41).

Şoqird: çe İsa dəvoməkə (səh.18).

Xəy-dıvo: Çe Xıdo irodə bə vırə rosniyə odəmon kardə həmə xəymandətiy.

Xıdo Podşoəti: odəmon bə Xıdo itoət nişo kardə vırədə Xıdo Podşoəti beydə.

Xıdo Zoə: İsa nome. İsa bə dınyo dim bənə Xıdo Zoə omə Xıdoye.

Zolə jimon: Bə Xıdo niyəti mıvofiğ de İsa jimon. In jimon bə marde gəlib omeydə iyən çəy oxoyış ni. (səh.23, 29-30, 59).

İSA MƏSİH KİYE?

İsa təxminən 2000 sor bənav İsrailədə jiyə. Əmə Bəy "İsa Məsih" voteydəmon. Yəni, Əv Podşoye. Həmçinin, bə İsa Xıdo Zoə iyən Bəşəri Zoən votə beydə. İsa, həm bə Xıdo, həmən bə insonon məxsuse. İsa jimon Mığəddəsə Kitobədə təsvir kardə beydə. Im ən ecozkorə hikoyəy.

Çe İsa dovr.

Çəmə era çe İsa moəo beyku bino beydə. Bə vaxti insonon piyodə, həy, dəvə, yaan aspi səpe ro kardəbin. Romə imperiyə Avropə vey hissəş qətəbe, Miyonə Şərgə iyən Şimali Amerikə bəştə hakimiyəti ji dənoəşbe. Odəmon veyni hande-nivışte zıneydənin, İsrailədə jiyə yəhudiyon isə hande nivışte zıneydəbin. Bəvon "Kitobi soyb" voteydəbin.

Xıdo de Mığəddəsə Kitobi vositə qəp jeydə. Mıvcud bıə həmə çiyon Xıdo ofəyəşe. Əy piyeydəşe de odəmon həmməy dust bıbu. İsa oşko nişo kardışe im!

İsrail İsa dovrədə

Sərşəhr: Yerusəlim

Əyoləton: Qalileya, Samariya, Yəhudəya.

Ərozi: təxminən 28000 km².

İqlim: Subtropik.

Siyosi vəzyət: Ç. e. b. 63-nə soriku Roməvion hıkmronəti kardeydəbin İsraili səpe.

Hakimiyət: Romə hakim Ponti Pilat İsraili səpe hıkm kardeydə. Romə İmperator Tiberisbe.

Din: İudaizm. Yəhudiyaon məbəəd Yerusəlimədəbə. Kahinon de dini mıxtəlifə koon mışğolbin, mıləllimon bıə fərisyon isə bə xəlgı de Mığəddəsə Kitobi vositə ro nişo kardəninbin.

Zıvon: İbrani (Yəhudiyaon zıvon), Yunan (bəynəlxəlg miqyasədə qəp jəbiə zıvon), Latin (Roməvion zıvon).

Boçi im odəmon ruy kəno qırdə biən?

Xıdoku vite əzinişon. Çe
Xıdo cəzo təvə həni doon
binədə hoziye.

Iştəni hozi bıkan! Xıdo nuyəti viğandeydə!

Xıdoku vite əzinişon. Çe Xıdo cəzo təvə həni doon bınədə hoziye.

Xıdoku vite əzinişon. Çe Xıdo cəzo təvə həni doon bınədə

Imi məseydəşon? Məqəm əmə kifoyət gəderədə xəymand nimon?

Xıdo cəzoku vite əbini. Çımı bəpeştə Oməkəs şıməni çe dılətono dəqiş bəkarde.

Piyejdəne şımə jimon dəqiş bıbu? Boən ovədə vəftiz bıbən.

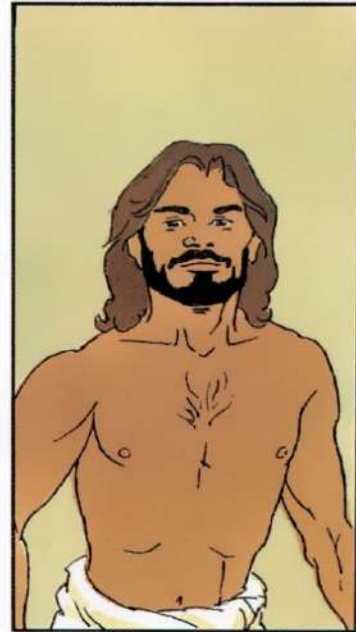
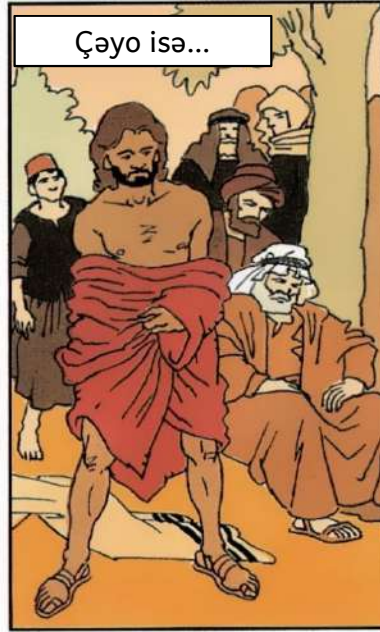
Esət şımə iştə qınonku təmiz bişon, çimi bəpeştə bə tojə jimon bino karde bəzineşon.

Vəftizəvon Yəhya voteydən bə ruy
kənoədə vəz kardəkəsi...

Im çımı barədə ni. Az
şiməni bo co kəsi hozı
kardeydəm. Əv çe
Xıdo piyay bəmə nişo
bəkarde. Əv şiməni de
Xıdo Rufi otəşədə
vəftiz bəka. Im şiməni
qırd dəqiş bəkarde.

Çəyo isə...

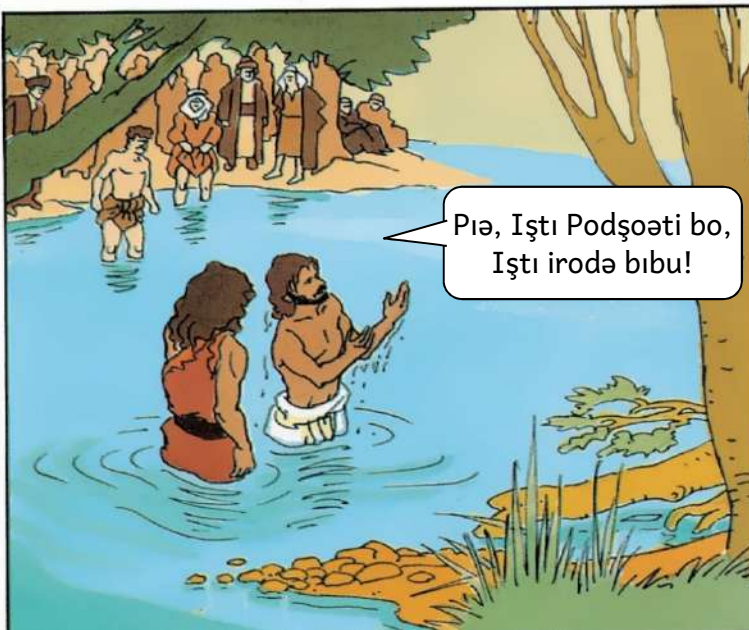
Az ne... Tı
mini vəftiz
kardənişi!

Jıqo karde lozime.
Əmə de jıqoy çe Xıdo
irodə bə virə
rosneydəmon.

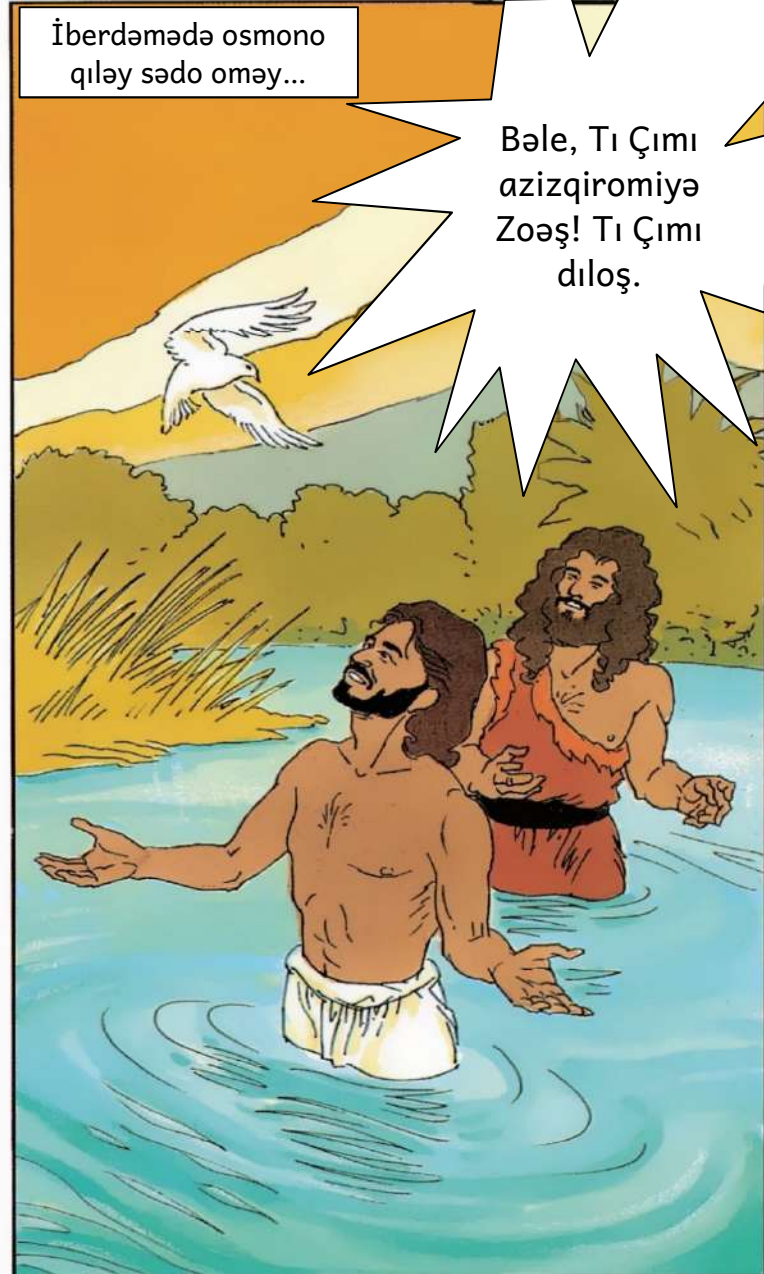

Pıə, İştı Podşoəti bo,
İştı irodə bibu!

İberdəmədə osmono
qıləy sədo oməy...

Bəle, Tı Çımı
azizqiromiyə
Zoəş! Tı Çımı
dıloş.

Vəftizəvon Yəhya İsrail xəlği bo Məsihi omemoni hozi kardeydəbe. Bı vaxti Romə dınyo vey hissə səpə hıkmronəti kardeydəbe. İsrailən çe Romə İmperiyə qıləy qədə hissəbe.

Yəhudi xəlği Məsihi bə çəşbe. Çəvon ğədimə kitobonədə peyğəmbəron Çəy omemoni barədə nıvıştəşonbe. Əv İsraili qıləy yolə xəlğ kardəninbe...

Əmma İordana ruədə Vəftiz kardə Yəhya, İsa ğırbonə vey ğəzinə təğdim kardeydəbe...

İmeha, dınyo qıno İştə səpə peqətə Xıdo Pəsəvə İme!

Xıdo Rufi bardışe İsa bə səhro...

İsa çıl ruj iyən çıl şəv səhroədə coylinə mande. Əv xorək hardeydəni. Əv divo kardeydə. İştəni hozə kardeydə...

İsa, çe Xıdo niyəti bə vıra rosniyənine. Xıdo piyeydəşe ki, insonon mıhokimə iyən mardə tarsiku ozod bıbun...

Bəle, Pıə piyeydəmə İştə irodə bə vıra bırosnım!

İsa de zılmoti hakim bıə İblisi dimbədim omeydə. Çe Xıdo iyən insonon deşmen bıə İblis de nifrəti, noxəşi iyən mardə vositə bə dınyo hıkm kardeydə...

Əmma İblisi piyeydəşe İsa royku bekə, Bəçəy ağılı fikiron viğandeydə ki, Əv çe Xıdo asbardi bə vırə nırosnı.

Tı Xıdo Zoəşbu, ın sığon bə nun peqordın!

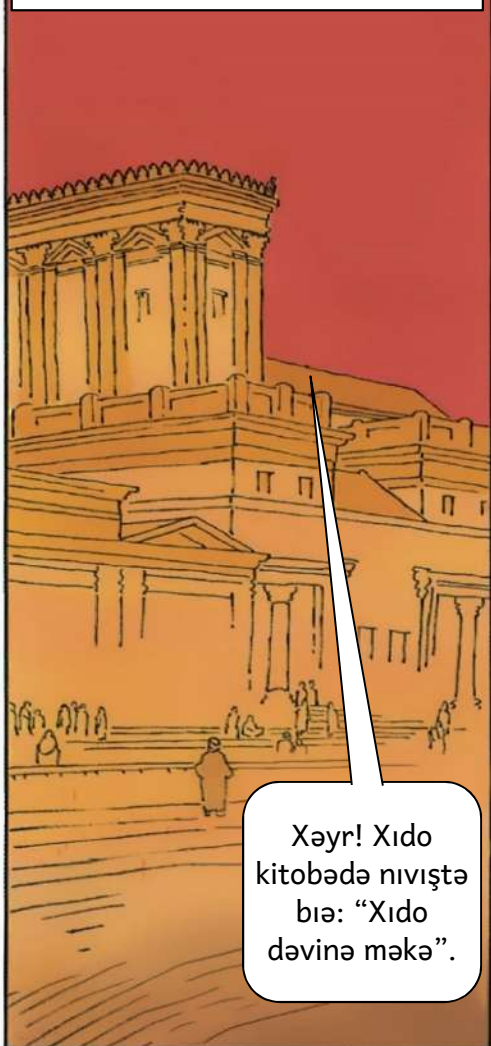
Xəyr! Xıdo Kitobədə nıvıştə bıə: “İnson əncəx de nuni ne, de Xıdo har kəlomi bəjiyey”.

Xıdo Zoəşbu, ımı təsdiğ bıkə! İştəni Məbədi kumisə saru şodə. Nıvıştə bıə ki, mələkon iştə dastonsə bəqəten Tini.

İmeha, dınyo dimisə həmə hakimiyəti bəti bədom. Əncəx çımı poədə dəzino boy.

Çimi bəpeştə İblis i mıddət İsa tərəq kardeydə. Mələkon omeydən bə İsa xıdmət kardeydən...

Xəyr! Xıdo kitobədə nıvıştə bıə: “Xıdo dəvinə məkə”.

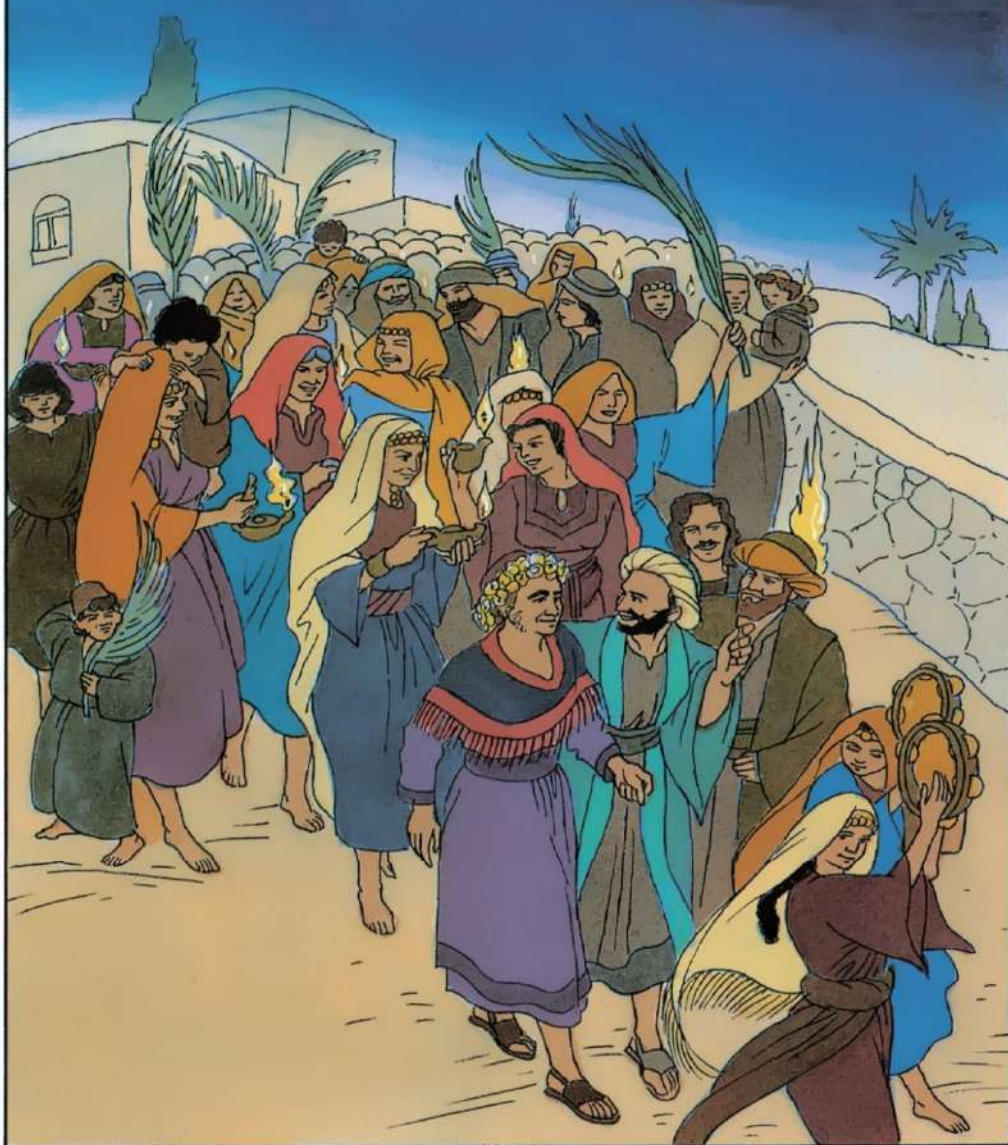
Okır çımıku, İblis! Oxo jıqo nıvıştə bıə: “Əncəx bə Xıdo ibodət iyən xıdmət karde lozime”.

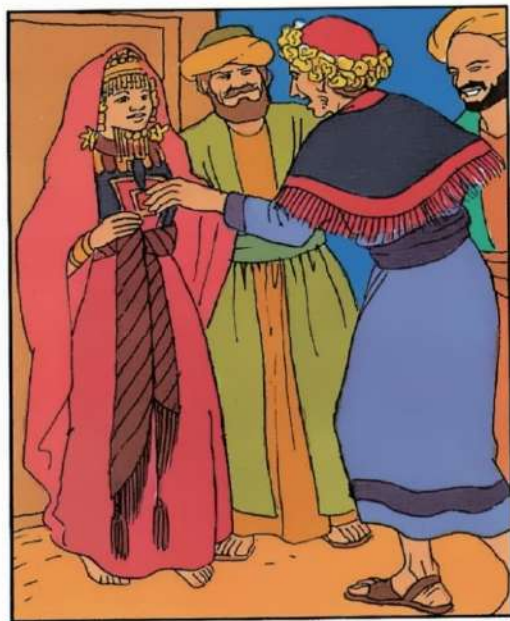
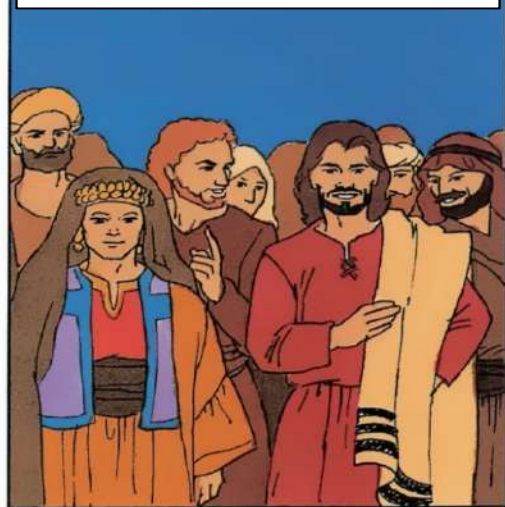
İsa oqadeydə iştə məku bıə bə Qalileyə viloyət. Əv pure de Xıdo Rufi. Odəmon şeydən Çəy dumo. Əvon piyeydəşone bızının İsa, Məsihebu...

Qalileyə bandikuədə virəbəvirə biə Qana diədə vəyay...

İsan deştə moə iyən duston bı vəyədən.

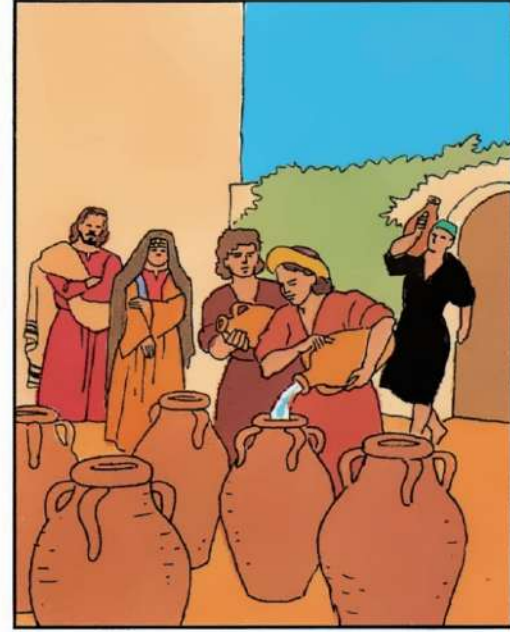

Əmma vəyə miyonədə...

Çiç bıkəmon?
Şərov orəxe!

İsa bəşmə
çiç bivoto,
əyən bıkən.

In yolə ğabon de ovi pur bıkən,
çəyo bıbən bıdən vəyə sərxey
əy bıçəşı.

Ov? Im ki, şərove!
Əla şərov!

Bıçımı təmi
diyəkən! Ən çokə
şərovi bo oxoy
oqətəyone.

Çı çokə ziyofəte! Çı çokə
vəyey! Ov bə şərov peqardə!
Ən çokə şərove!

Nazaretijə İsa
kardışe im!

Əv Kiye
ki?

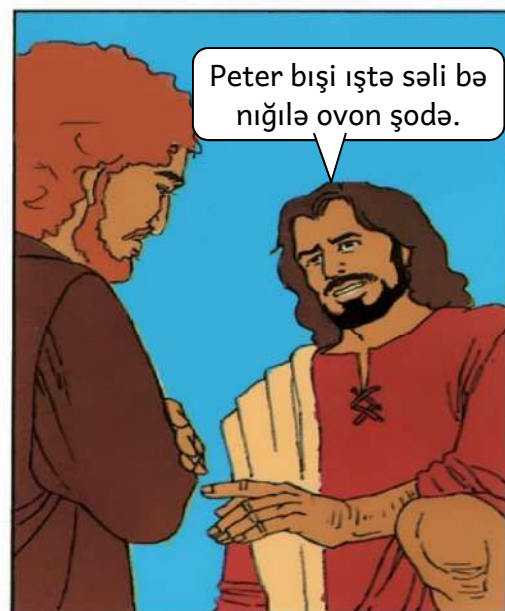
Kefernahumi Qalileyə qoli kənoədə vırəbəvırə bıə ləveson diy.
İyo İsa dəmande çe Xıdo koon barədə bo qəp je.

Əv iyo İştə iminə şoqirdon səçin kardeydə...

Peter bışı ıştə səli bə
nığılə ovon şodə.

Əğə, əmə şəvi dırozi zəhmət
kəşəməne, əncəx hiç çiy qəte
nızəməne.

Əncəx Deştı sıxanı...

Im çiçel? Bimi bove
karde zıneydənim!

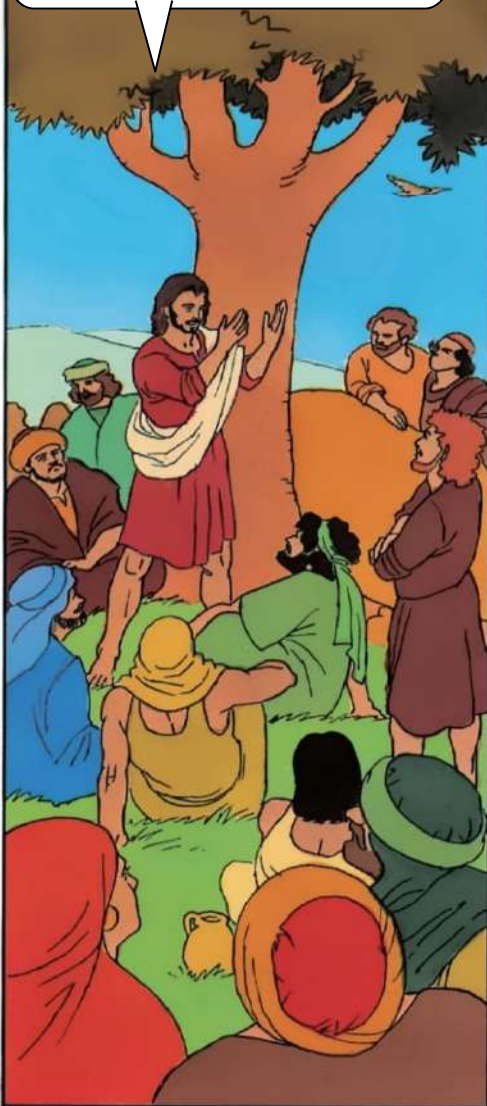

İsa Deştə şoqirdon çe İsraili şimal tərəfədə səyohət kardeydə. Əv, Xıdo Podşoəti ome barədə bo həmməy qəp jəydə. Çəy sıxanonədə ğıvvə heste, de lutfi pure. Əv bə noxəşinon şifo doydə iyən insonon çe İblisi əsorəto roxneydə. Vey odəm Çəy dumo şeydə. Odəmon həmçinin co virono, hətto sərşəhr Yerusəlimoən omejdən...

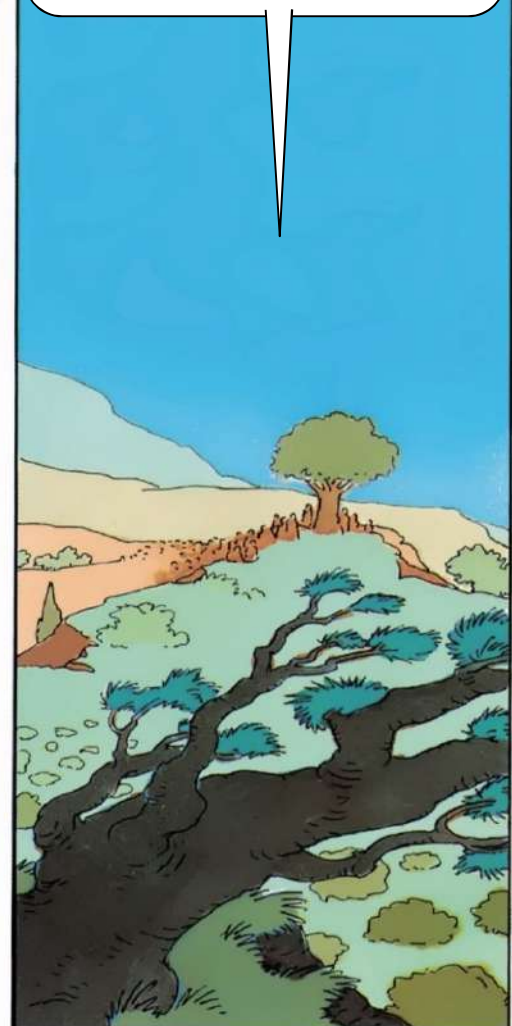
Bə Xıdo xəymandəti ehtiyoc hiss kardeədə çı baxtəvərişon! Əy bol-boli bəsteyon!

Kədərin beədə çı baxtəvərişon! Çumçiko dılvandi bəsteyon.

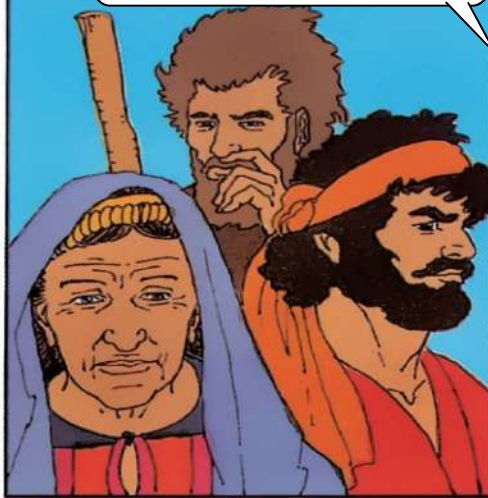
Bə co kəson çoki kardeədə çı baxtəvərişon! Çimi əvəzi Xıdo bəşmə çoki bəkarde. Sulh eğəndeədə bəşmə "Xıdo fərzəndon" bəvoten.

Boştə orzu kardəyon bə
co kəson bikan.

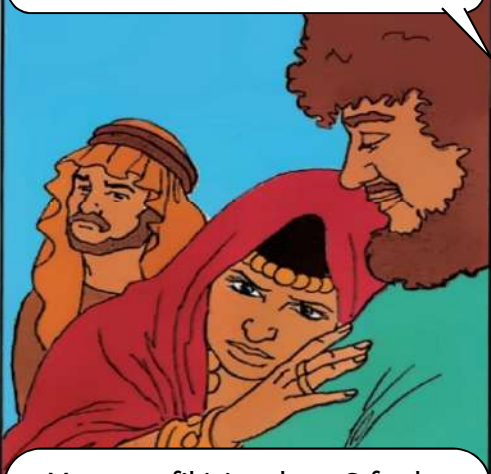
Bıpiyənən ıstə deşmenon,
boəvon divo bikan.

Çoki kardeədə çe odəmon dıgəti
bəştə okırniyero cəhd məkən. İmi
niyoni bikan.

Bə jeni de şəhvəti diyə kardə
merd həni ıstə dilədə deəy zino
kardeydə.

Çəş andomi çoye. Şimə çəş təmiz
bibo, şimə həmə andomən nurin
bəbe. Şimə çəş toyki bibo,
zilmotədə jiyeydəşon.

Hiç kəs bə dıqlə əgə xıdmət karde
əzini. Şimə, ya bə Xıdo, yaan bə
tənxo xıdmət karde bəzineyon.

Maştənə fikiri məkən. Sıftə bo
Xıdo bınəvən iyan Çəy irodə bə
vırə rosniyero dastpoçə biban.
Əmandə çiyon isə başmə əlovə
doə bəbe.

Çımı votəyon bikan. Bəvədə ıstə kəy hali səpe
bə dutəkəsi oxşəş bədoşon. Qirəm Çımı votəyon
nikon ıstə kəy ğumi səpe bə dutəkəsi oxşəş
bədoşon.

Ruji odəmon Kefernəhumədə İsa qırdo qırdə bəbin.

Bə dilə dəşe
əzinimon.

Bəpe bonəkulə oçinəmon,
əy lefsənqədə bə dilə
evəmon. Co ro ni.

Çiç
beydə?

Bəvon məqinən!
İm duston imon
veye!

İştə qınon
baxşə bin!

Şimə məsəyone im? Əv imi
çoknə vote bəzne?

Əv bə Xido kufr
kardeydə!

Əncəx Xido qınon
baxşə bəzne!

Çiç votey həniyən rohəte: “Qınon
baxşə” yaan “Bəşt səpo, bıpoy”
votey?

Məsih qınonən baxşə bəzine. Az
həmçinin voteydam: “Peqət iştə
lefsənqo bıpoy!”

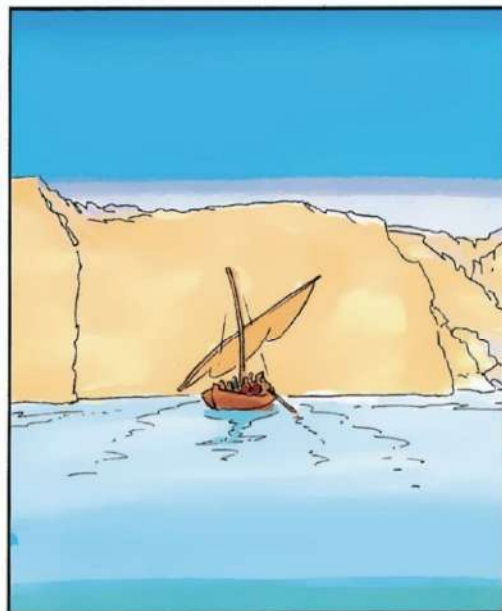
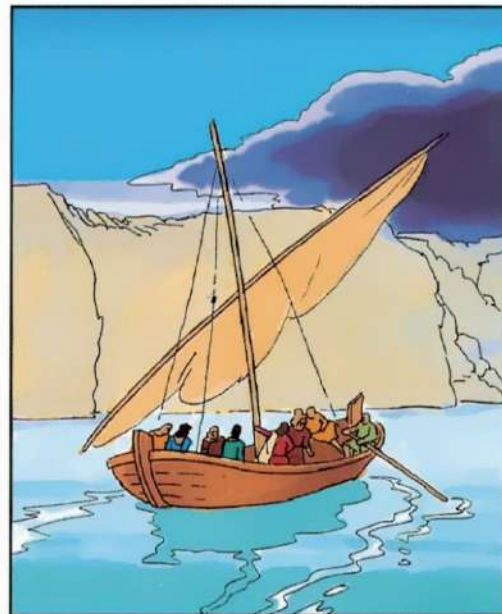
İsa vey çokiyon kardışe. Əv mudrike iyən de səlohiyəti qəp jəydə. Əv çe Xıdo mərhəməti iyən lutfi nişo kardeydə. Əmma odəmon həmməy Çəyku rozi nin. Rəhbəron piyəydəşone osə biken, Əv bə Ğanuni itoət kardeydə ya ne. Məsələn, Şanbə ruji hiç qıləy ko karde əbini.

İsa iyən rəhbəron arədə rıxnə ziyod be-be, İsa diyəro şeydəbe. Əv deştə şoqirdon penıştə bə kulos, qoli bəqlə japə ovaştəydən.

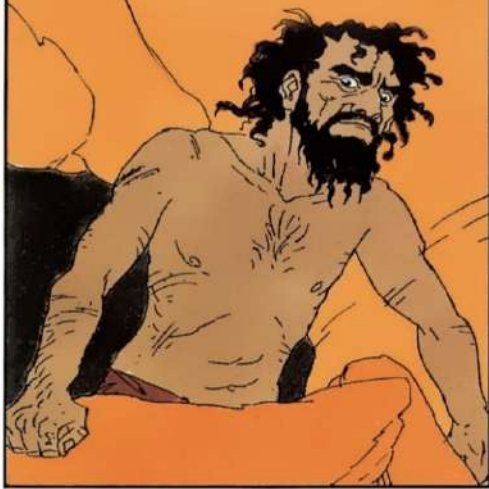
Aşış!
Aşış
bıbən!

Əvon oməyn qoli bəqlə jərə. Bandonku odəmə curə sədo omeydə...

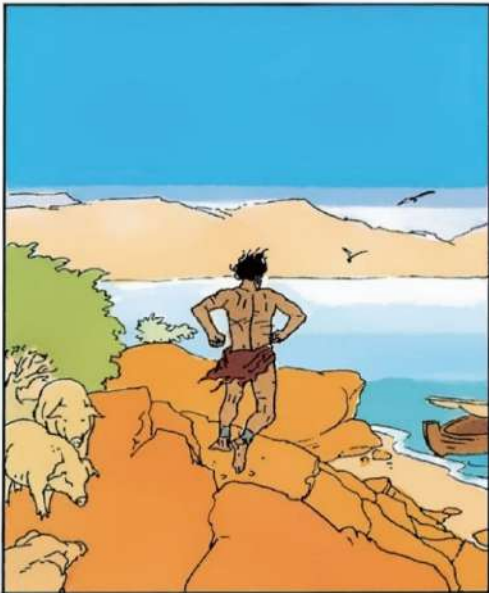
AAAAH!

İyo ikəs coylinə jiyeydə. Cınon
qətəşone əv...

Əv omeydə!

Əve! Vay!

Çok, çok,
İsa!

Ha şərə rufon, tərq
bıkən im odəmi!

Əmə detı çıç karde
bəzınemon? Tı
Xəlləği-Aləmi Zoəş!

Şımə nom çiçe?

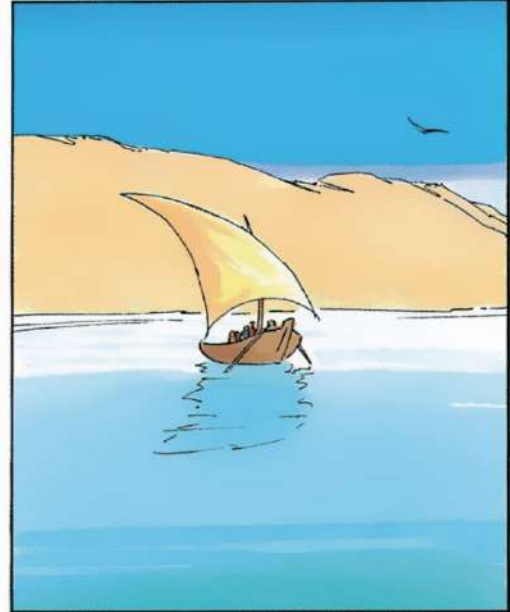
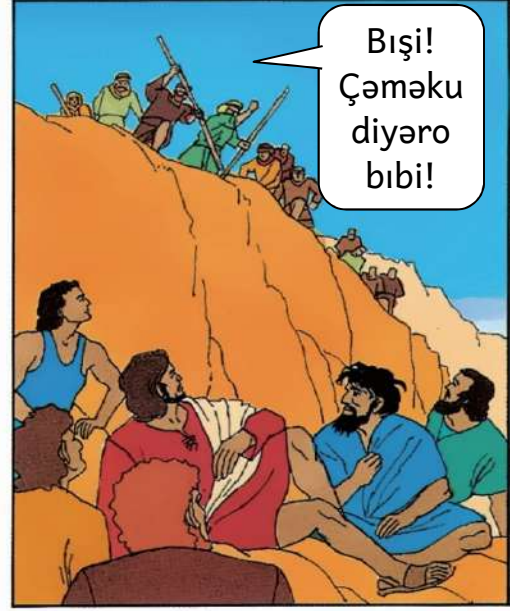
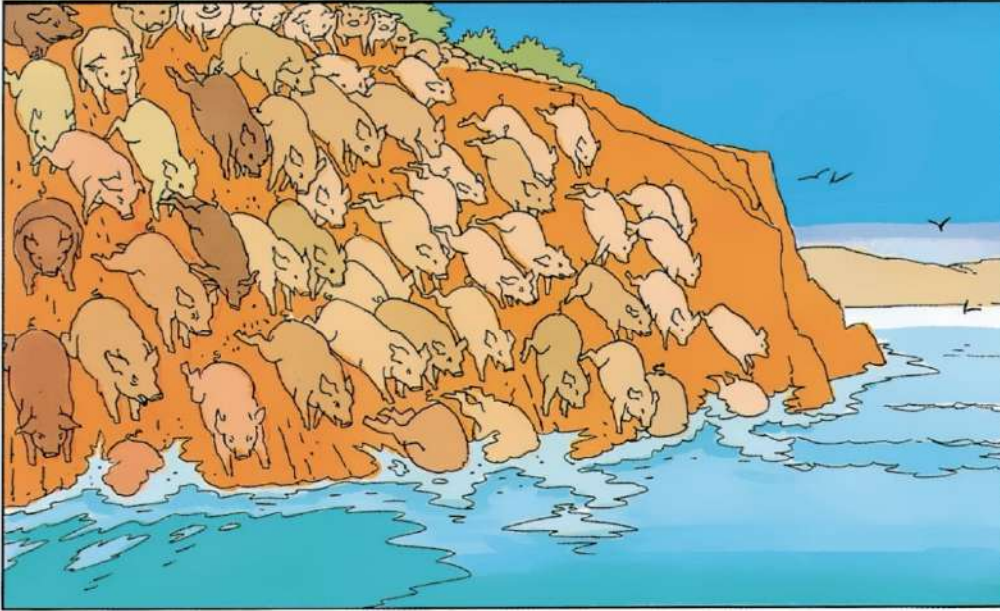
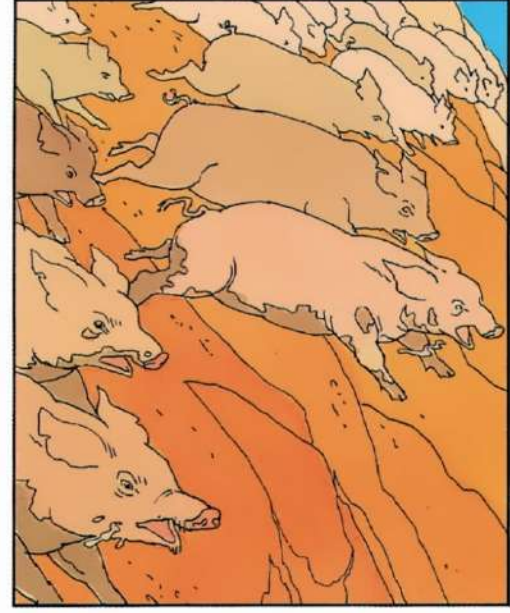
Ləşkər, oxo əmə
veyimon.

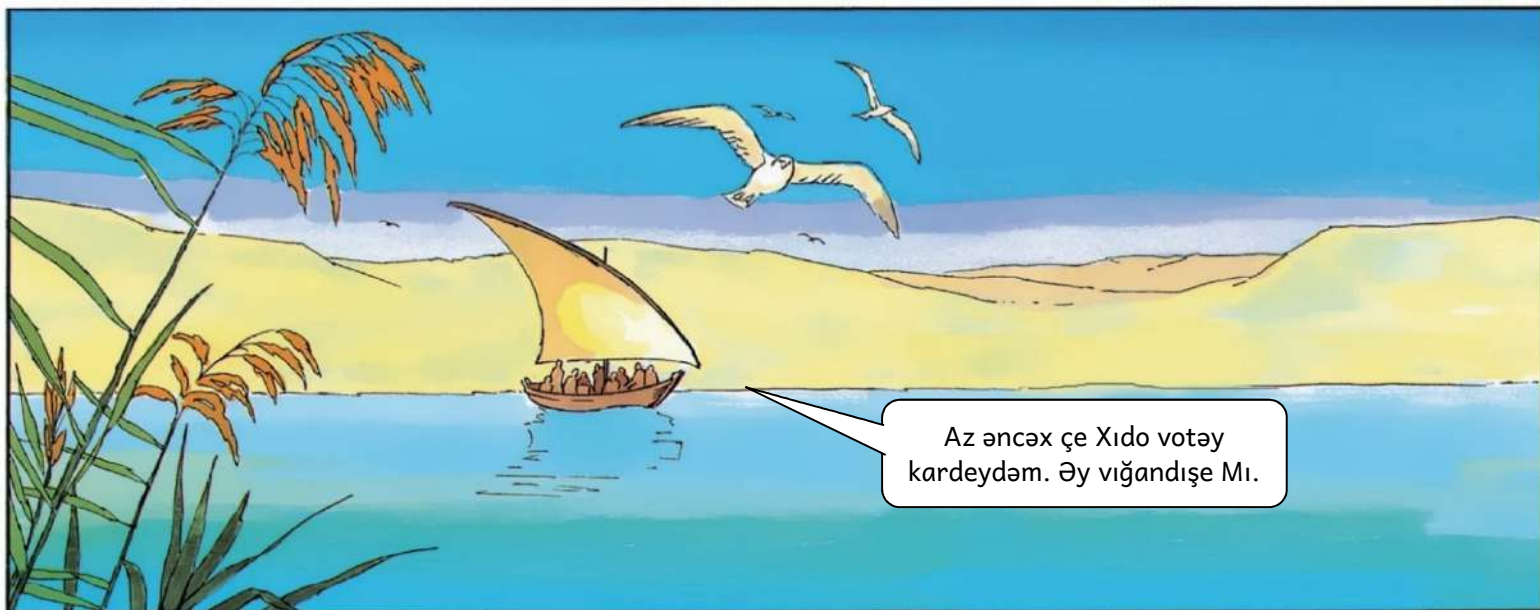

Əməni bə
xuqon dılə
bıvığand.

Bışən.

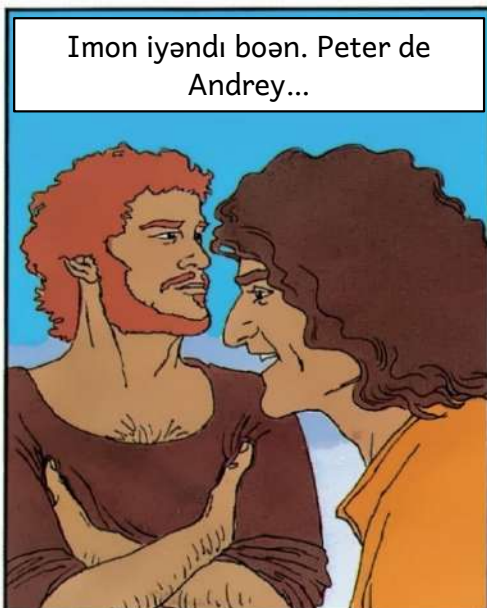
Az əncəx çe Xıdo votəy
kardeydəm. Əy viğandışe Mı.

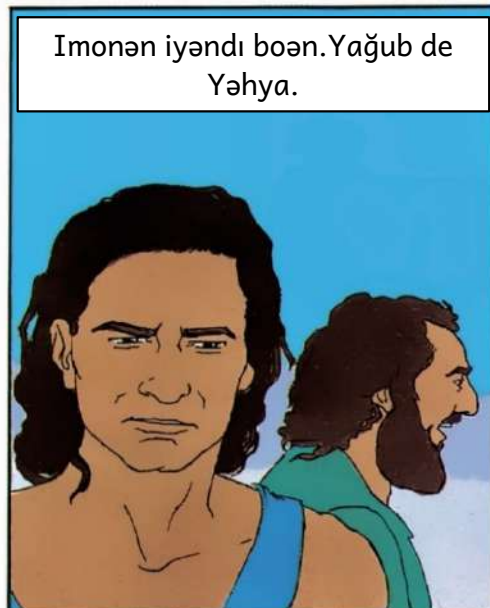
İsa bo divo karde rə-rə bə tənhoə viron şeydəbe.

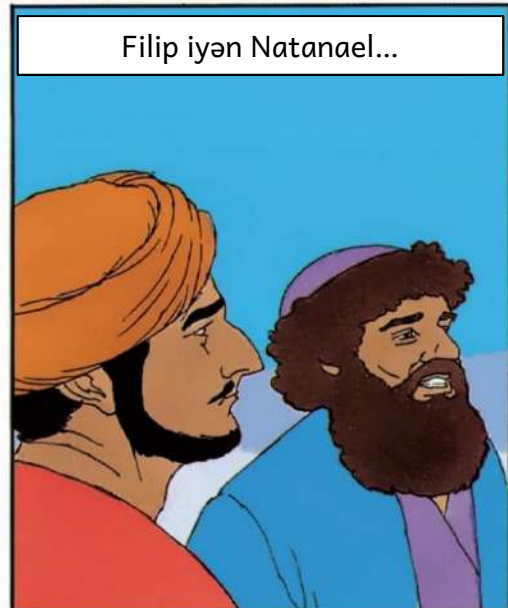
Şəvi dirozi divo karde bəpeştə
İsa səçin kardışe İştə donzə
şoqird. Əy dıkəs-dıkəs viğandışe
əvon. İblisi rufon iyən noxəşiyon
səpe səlohiyət doşe bəvon...

İmon iyəndi boən. Peter de
Andrey...

İmonən iyəndi boən. Yağub de
Yəhya.

Filip iyən Natanael...

Tomas iyan Mattə (nafko bo Romə ğəsbkoron doyənə qırdəəkə bıə)...

Tadday iyan Yağub...

Simon iyan Yəhudə İskaryot.

Bışən! Şiməni ğəbul bıkə Mını ğəbul kardeydə. Mını ğəbul kardəkəs isə Mını Viğandəkəsi ğəbul bəkarde.

Donzə həvari bə virə rosnişone asbard de şoyvo oqardin. Əvon çe İsa votəyon bə virə rosnişone. Çimi bəpeştə İsa piyəşe deyəvon ivirədə bə qıləy bekimsənə virə bışu, əmma odəmon imkon nıdoşone bimi...

Diyəkən, deveni vaxte, koəkə isə kame. Bə deveni Əğə divo bıkən ki, bo məhsuli qırdə kardeyro koəkə bıvğandı.

İsa vəz kardeyədə iyan şifo doyədə dəvom kardeydəbe. Bı vaxti isə...

Filip, toyki daraşiyeydə. Odəmon çiç baharden? Şimə bəvon hardey biden.

Bəməku 200 kopuk pul heste. Im ərəsni.

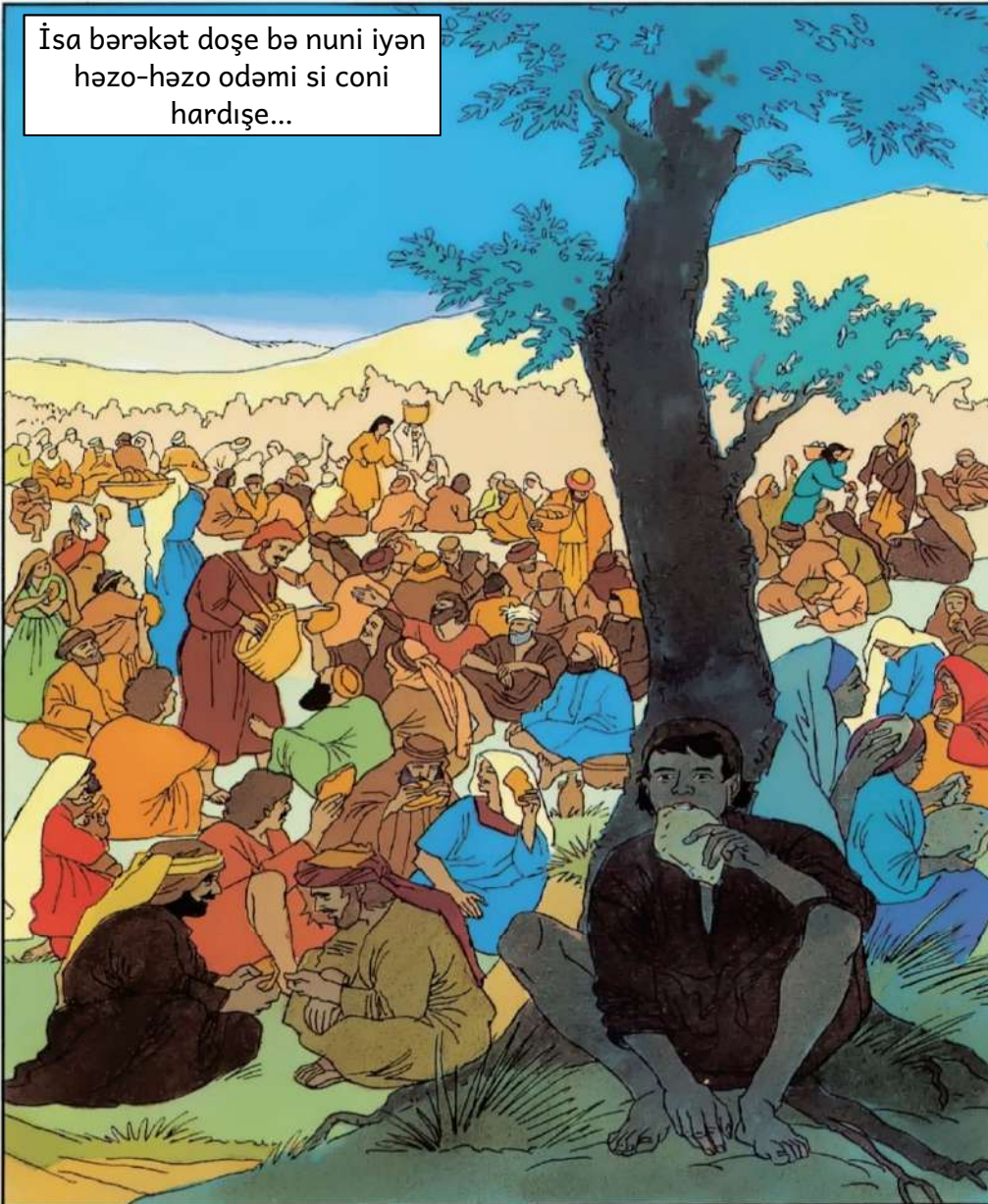
Qıləy zoəku penc qılə nun iyan dıqlə moy heste. Həni hiç çiy ni.

Odəmon penco-penco bınşəndən.

İsa bə Xıdo şukur kardeydə...

Nuni poə kardeydə iyan moyon paybaxş kardeydə.

Îsa bərəkət doşe bə nuni iyən
həzo-həzo odəmi si conî
hardişe...

Həğiğətən, Əv vəd
kardə biə Məsihe!

Əy Podşo bıkəmon!

Diyəkən!
Mandəyondə donzə
zanbul pur be!

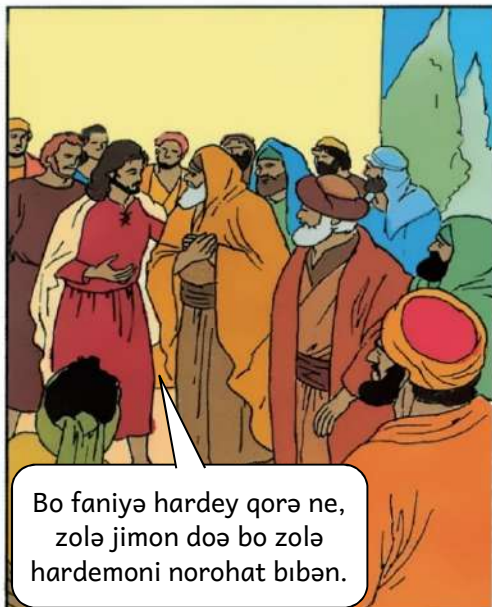

Esət odəmon bəçəvon kəon viğənde vaxte.
Penıştən bə kulos ovaştən qoli bə japə. Az isə
bo divo kardeyro bə band pebəşəm.

Kali kəson piyeydəşone İsa podşo bıkən. Əvon umu kardeydən ki, Əv Roməvijon çıyo bebəkarde. Çe İsa deşmenon veybin. Diyəməkə ki, Əv bə odəmon çoki kardeydəbe, ruhani miəllimon əmin bin ki, Əv Ğanuni dəqordineydə, əvə əvon odəmon rost kardeydəbin Bəçəy vəynə, piyeydəşonbe Əy məhv bıkən.

Bə İsa tars omeydəbin.
Kali odəmon piyeydəşonbe
Əy sığbəse bıkan. Əv
Qalileyəo beşeydə. Həm
merd, həmən jenonədə
iborət bıə de dəvoməkon
bə ivirə İsa İsraili co
vıronədən vəz kardeydə...

QALİLEYƏ

YERUSƏLİM

İSRİL

Çəyo Əv bə Yerusəlim
şeydə...

Roədə...

Odəmon Çımı barədə
çiç voteydən?

Əvon Tını peyğəmbər
hisob kardeydən.

Bəs şimə?

Şimə fikro Az Kim?

Tı Hestbıə Xıdo Zoə
Məsihiş!

Bə hiç kəsi məvotən ımı. Məsih bə Yerusəlim
şənine, əzob kəşənine, mardənine. Seminə
ruji isə Əv bəyji bəbe.

Roy dirozi odəmon edom kardə biən. Əvon bə Romə ğaydon qorə bə çomex kəşə biən...

Bəmi məxsus biəkəson iştə çomexi peqədənini çımı dumo oməninin.

Çı jimono dəçikəkəson iştə jimoni qin bəkarden. Bəçımı qorə iştə jimoniku dast kəşəkəson əy bə dast bəvarden.

Əncəx iqlə Xıdo heste, ımı zınəninışon.

Əsos əve ki, Xıdo deştə həmə hestemoni bıpiy, iştə hamsiyən bənə iştəni bıpiy.

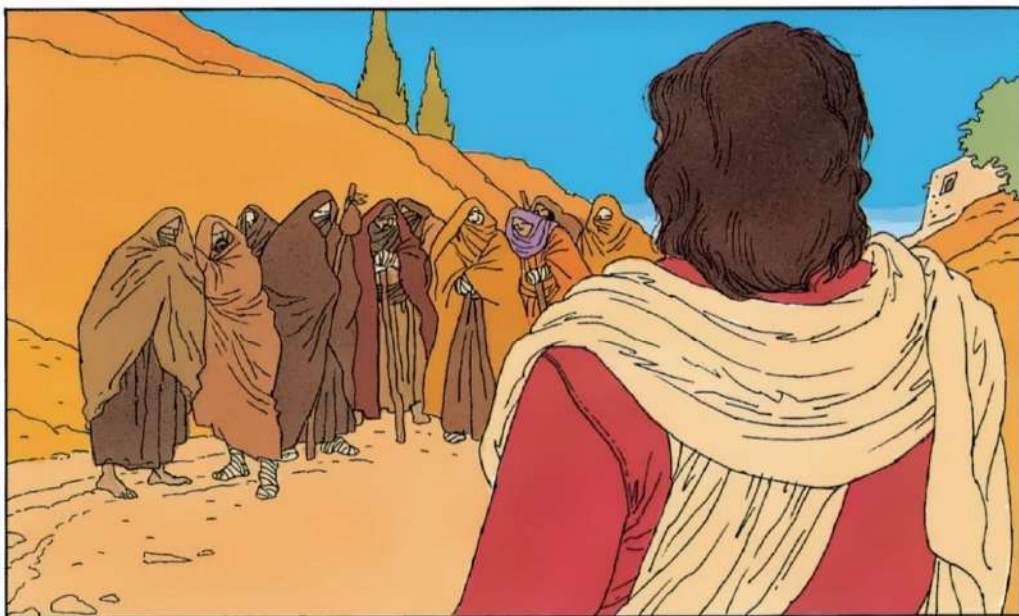

Bə Ğanuni qorə İsrailədə cuzami qəməkəson notəmiz hisob kardə beydən.
Əvon co vırədə jiyeydən. Hiç kəs bəvon nez mande əzini...

Cuzami qətə odəm bə nez omeədə
vanqipuri zikkə jənine, bə co
kəson xəbə doənine.

Az
notəmizim!

İsa, Rəbb! Bəmə
mərhəmət bıke!

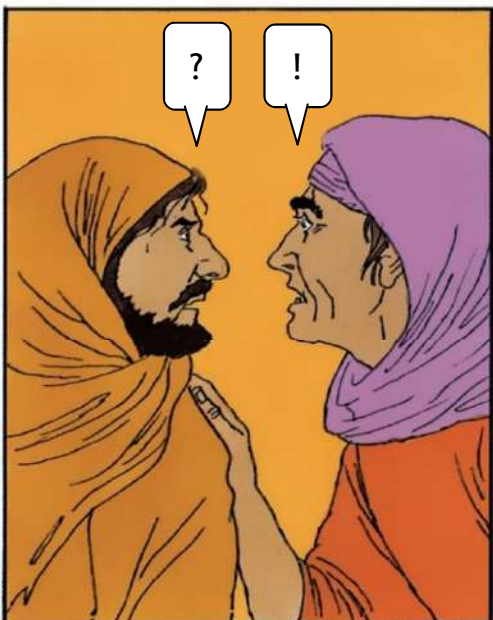

Bışən ıstəni bə
kahini nişo bıken!

Kahini tonu bışəmon?
Bəmə diyə bıkə?

Bəvədə şifo
bəstemon?

?

!

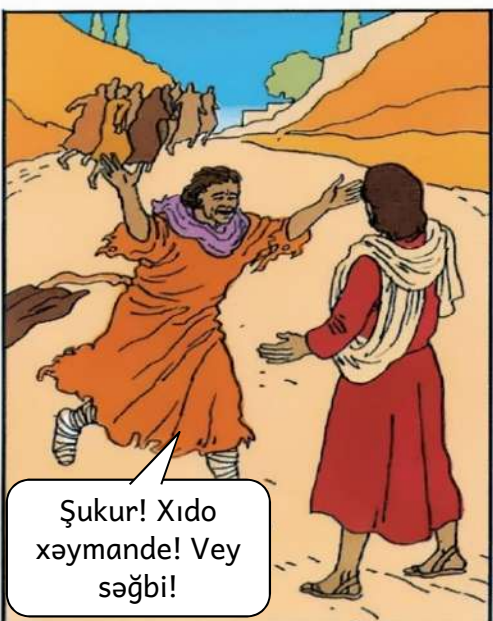

Əla! Əmə qırd
çok bimon!

Xəş bıəmon!

Bışəmon!

Şukur! Xıdo
xəymənde! Vey
səğbi!

Da kəsi şifo nıəsəşe bəqəm? Bəs
əməndəyon boçi noməyn bə Xıdo
şukur nıkardışone?

Bəşt bəsəpo! İştı imoni bəti
əncəx şifo nıdoşe. İştı imoni
xilos kardışe tı.

Dini rəhbəron Yerusəlimo
odəmon viğandışone çe İsa
tono. Əv bı ǵədər xəymand be
əzini. Piyeydəşonbe Bəyku
qıləy noxsan pəydo bıkən, Əy
ittihom bıkən...

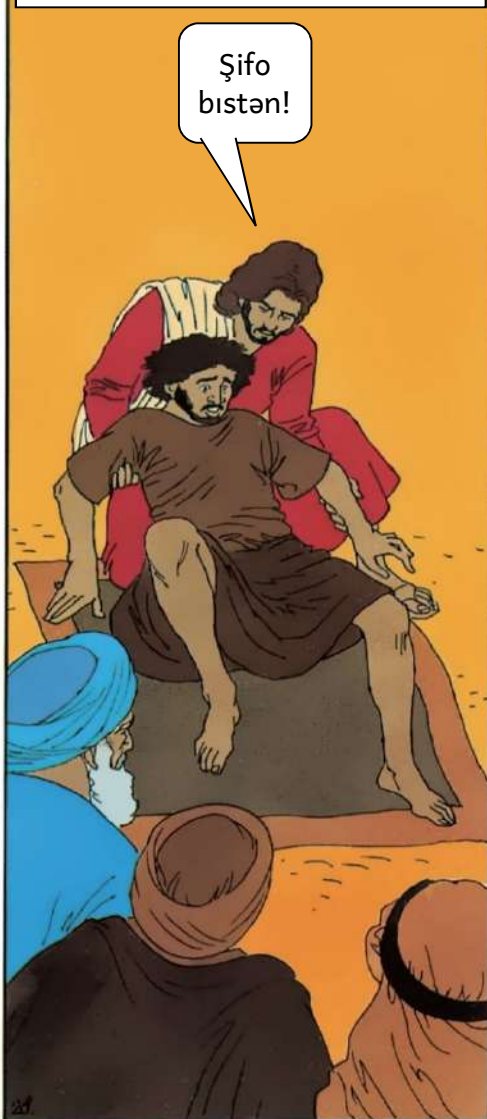
İsa de bevəci nom bekarde odəmon ivirədə
nəveydə. Məsələn, de beəxloǵə jenon, bo
Roməvijon ko kardə de doyəne qırdəkon.

Məsih, qin
bıəkəson xilos
kardeyro oməy.

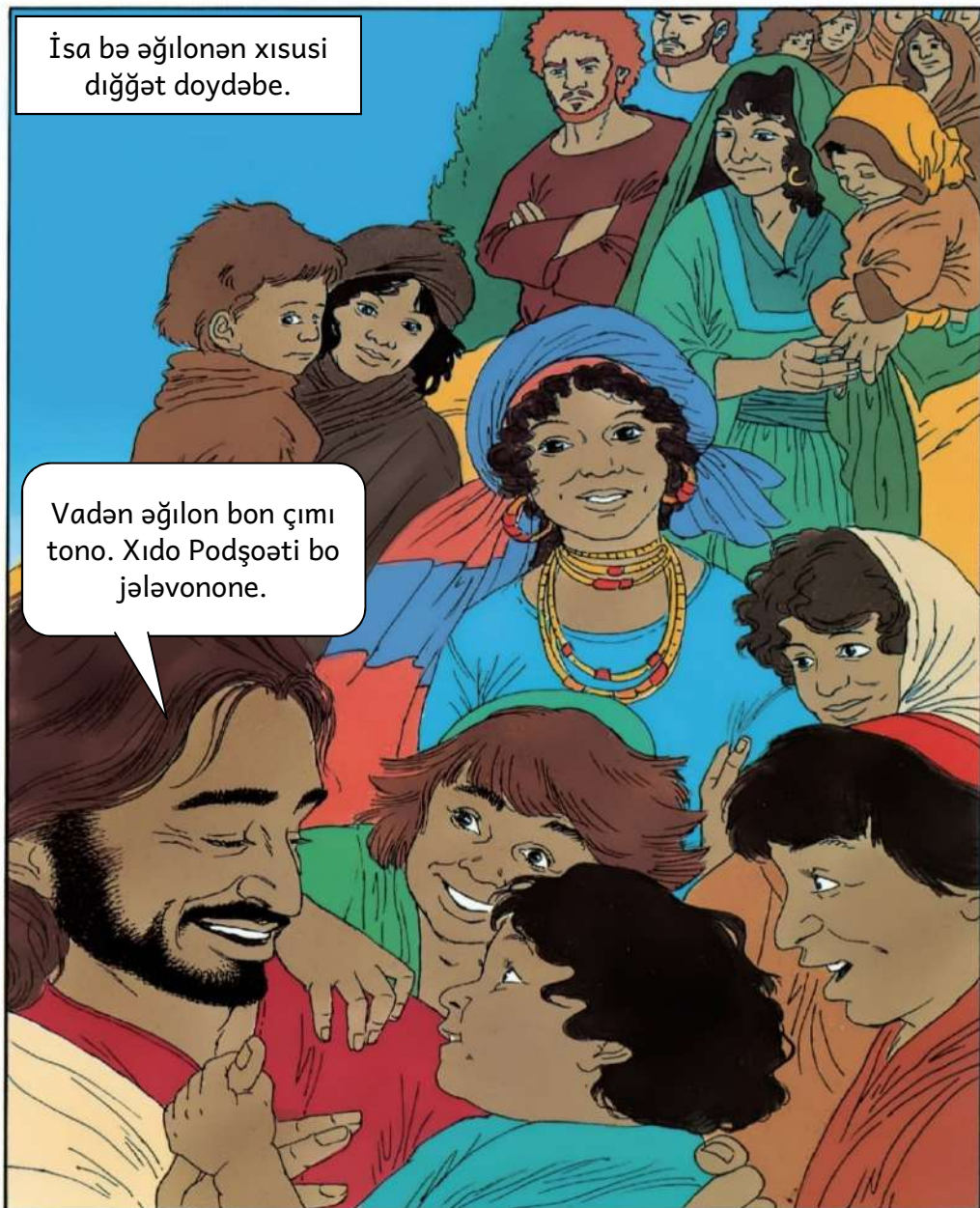
İsa Şanbə ruji bə noxəşinon şifo
doşe, əmma bı ruji bo ko karde
icozə nibe.

Şifo
bistən!

İsa bə əǵilonən xısusı
dıǵǵət doydəbe.

Vadən əǵilon bon çımı
tono. Xıdo Podşoəti bo
jələvonone.

Sədo kardişone İsa çe
Yerusəlimi tonə vırəbavirə biə
bə Beytaniyə di. Lazar noxəşe.
Lazar iyən çəy hovon Marfə
iyən Məryəm de İsa dustbin.
İsa bə di dəşəədə məseydə ki,
Lazar həni ço ruj çimi bənav
mardə iyən dəkandə biə.

Tı iyo bəbeş, çimi
boə nəmardi!

Iştı boə bəyji bəbe, Marfə.
Bəle, az zineydəm.

Əv mardon bəyji
biə ruji bəyji

Bəyji bəy iyən Jimon Azim. Bəmi
imon vardə harkəs bəjiyey. Bimi
bovə kardeydəş, Marfə?

Bəle, Rəbb! Tı çəmə çəş kardə,
vəd kardə biə Məsihiş. Tı çe
Xıdo Zoəş.

Konco dəkandəyone əv?

Boy dyəkə,
Rəbb!

Yerusəlimədə biə rəhbəron vey norohat beydəbin bə İsa iyan Bəçəy dumoşəkəson qorə.

Ə odəm vey mecuzon kardeydə.

Im jıqo dəvom biko Roməvijon rost bəben çəmə səpe.

Çəmə məbədi bəriñnen, əməniyən məhv bəkarden.

İştən fikir bıkə! Həmməy məhv beysən, i kəsi bo həmməy marde çoke.

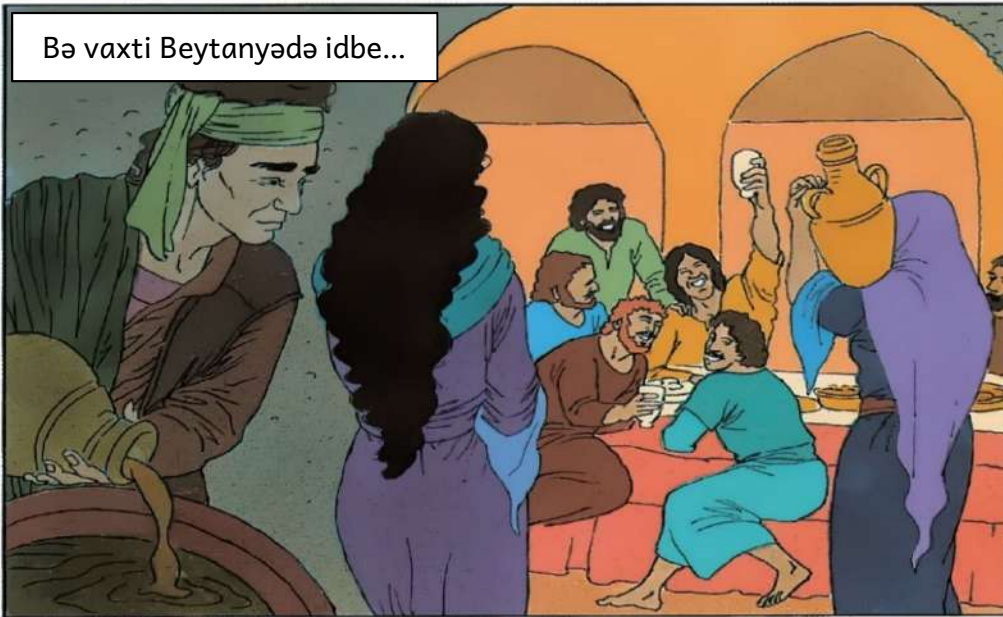

De jıqoy, bəpe İsa bıkiştəmon.

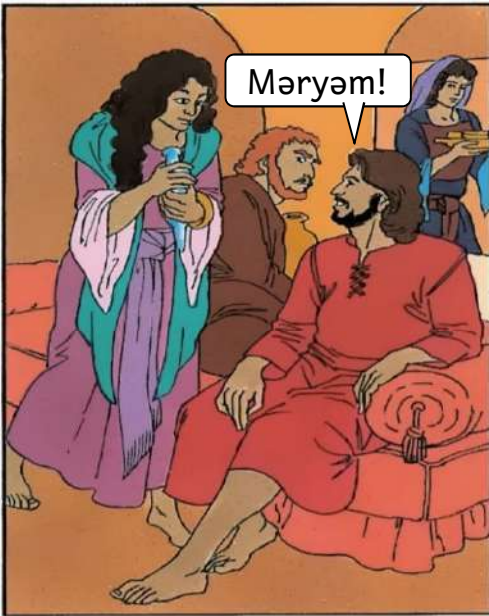

İ kəs həmməy roədə mardənine!
Bə səbəb dini rəhbəron piyeydəşone İsa bıqətin. Əv bə Yerusəlim omeydə. Im çoke. Əvon piyəşone Roməvijon Əy bıkiştin...

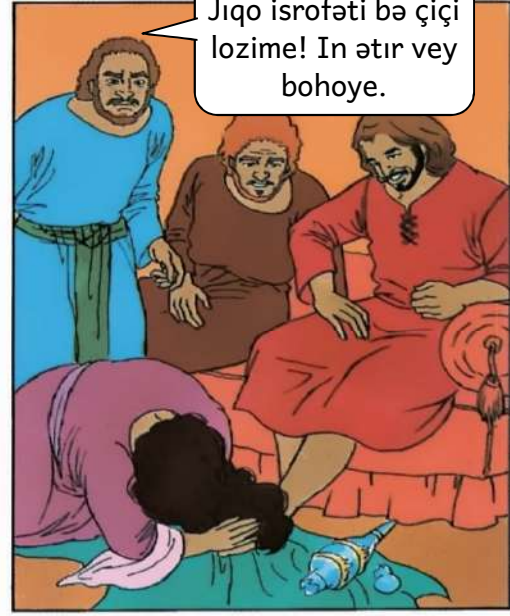
Bə vaxti Beytanyədə idbe...

Məryəm!

Jıqo isrofəti bə çiçi lozime! In ətir vey bohoye.

Əy həvate, bə vey kosibi dast qəte əbi.

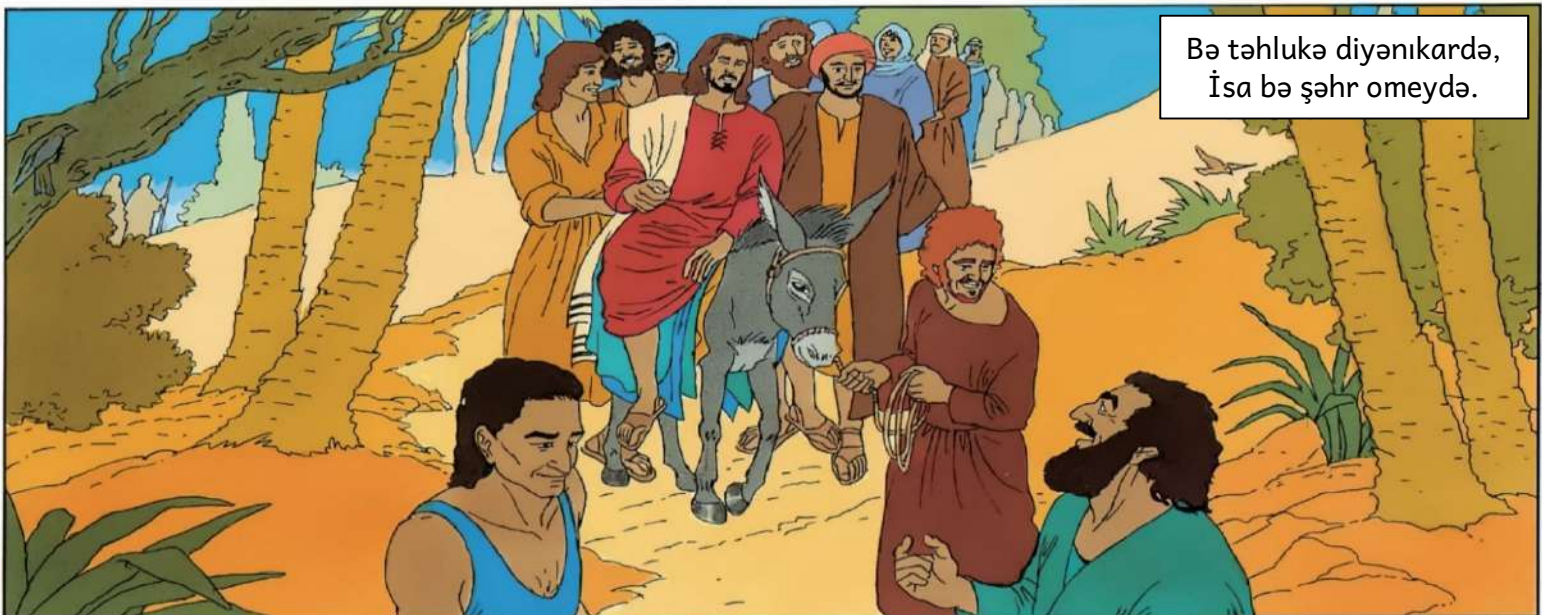
Bəy məqın, Yəhudə. Əy Boçımı dəfn kərdə ruji oqətaşe imi.

Քսէ id nez beydժ. Իժdihom bժ Yerusժlim omeydժ.
Յvon bժ mժbժd ցիրbonon bժvarden.

Bժ tժhlukժ diyժnikardժ,
Իsժ bժ ցժhr omeydժ.

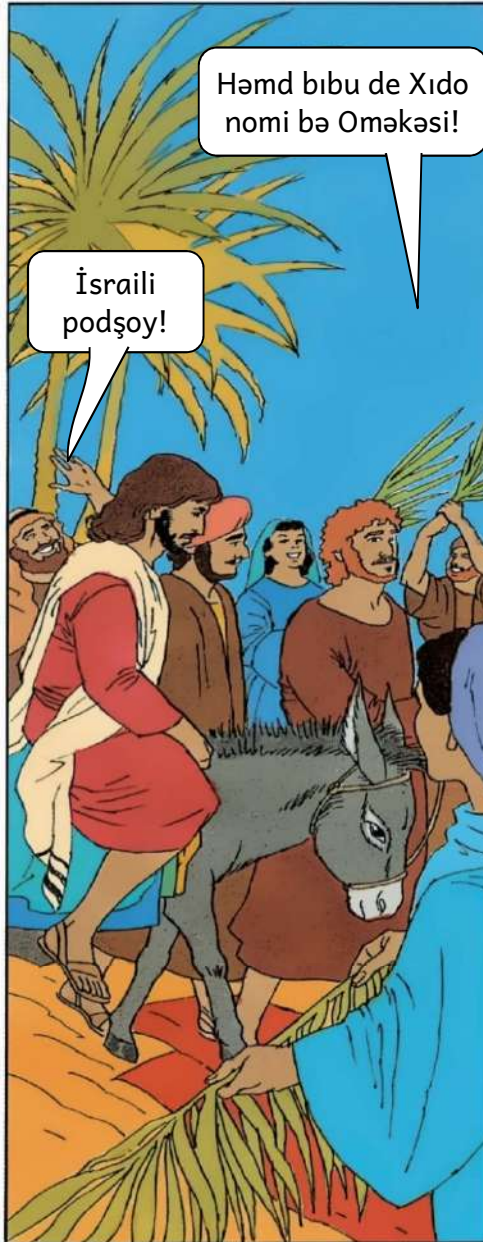

Odəmon Bəy səlom doydən...

İsraili
podşoy!

Həmd bību de Xıdo
nomi bə Oməkəsi!

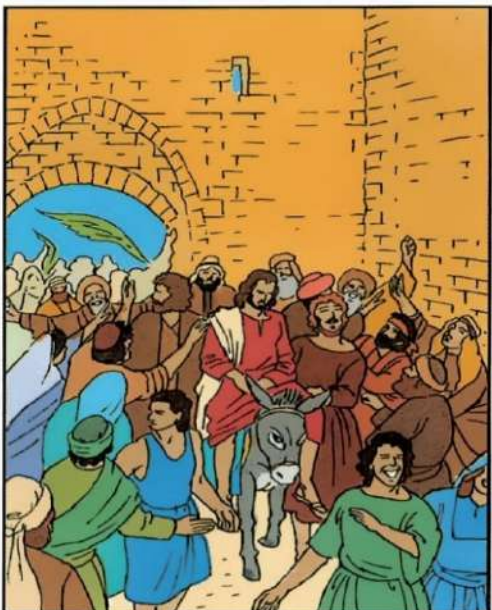

Yerusəlim, keşkə
sulhı ğəbul karde
zınəbəy! Əncəxən
piyədəni im.

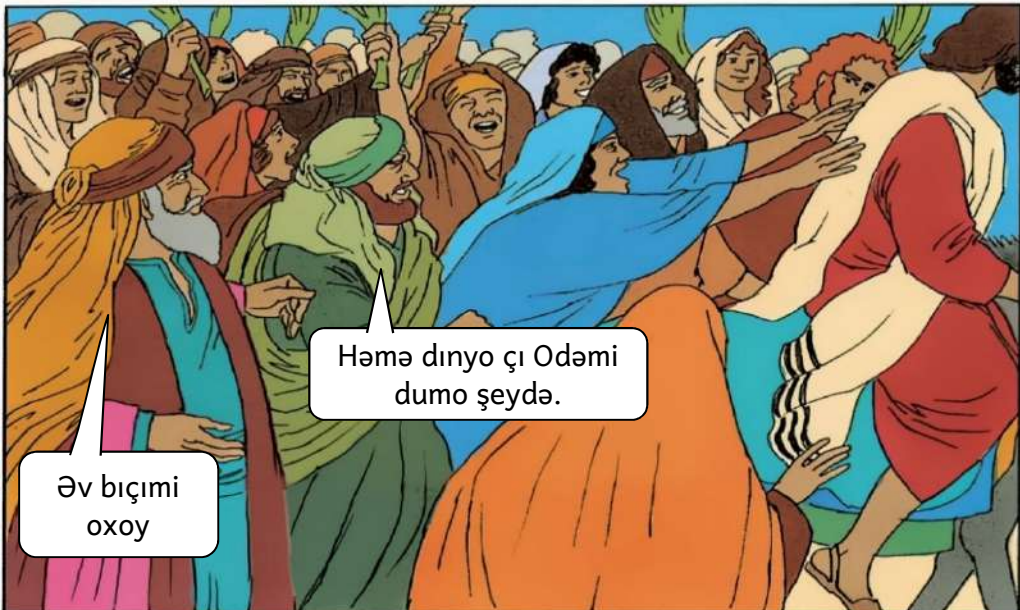
İzzət!

Hosanna!

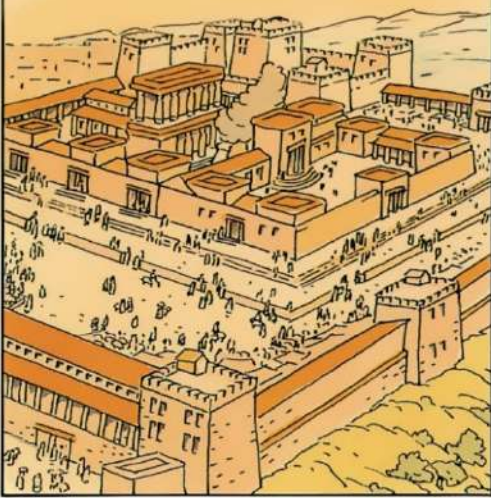

Həmə dınyo çı Odəmi
dumo şeydə.

Əv bıçımı
oxoy

Sərşəhrədə biə məbədi Yəhudi
dini mərkəze.

Pasxə idədə pəsəvon ğirbon
vardeydən.

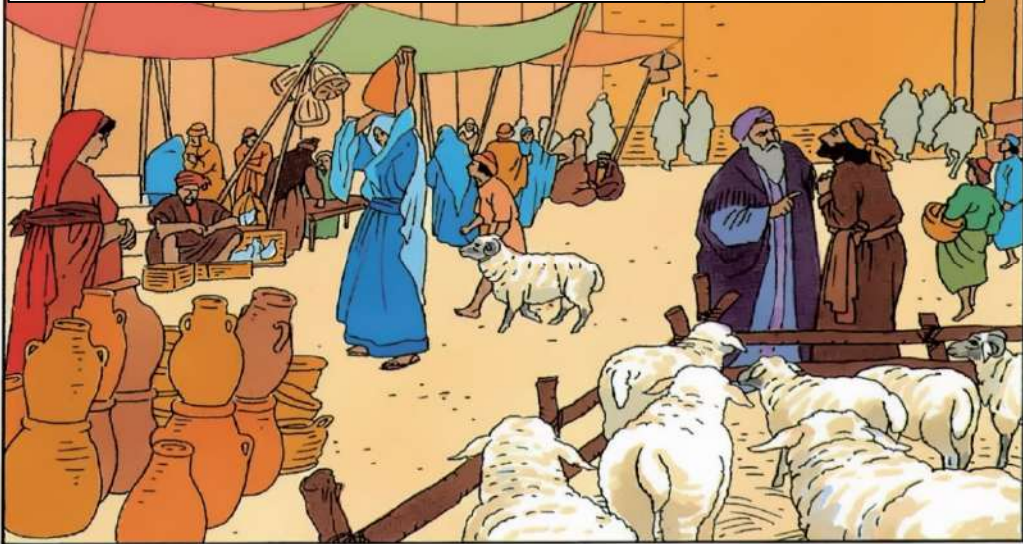
Bə odəmon qınon qorə ğirbonon
obirneydən.

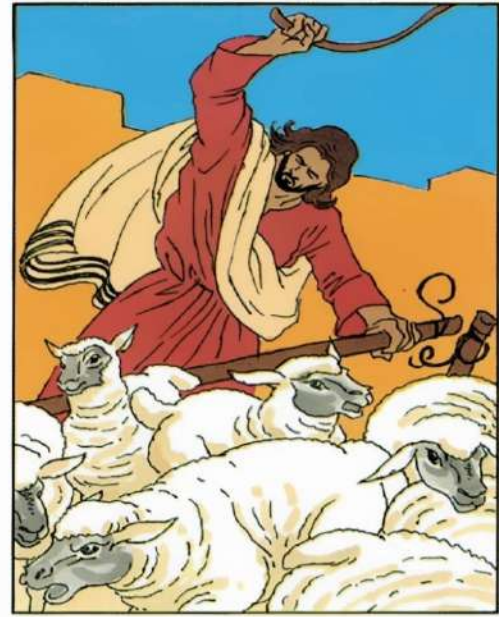
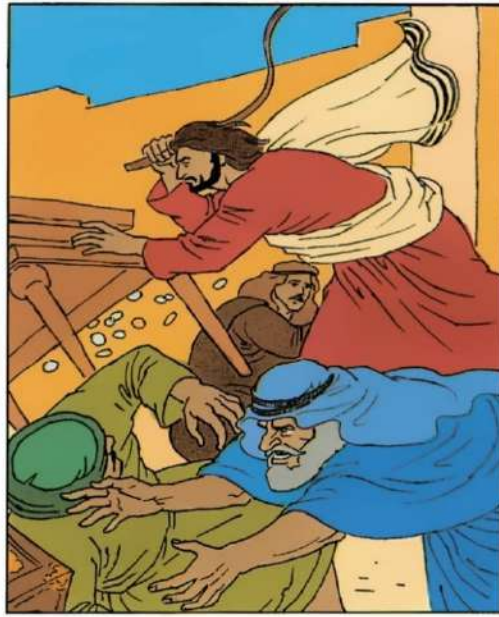
Əmma ğirbonə pəsəvə odəmi
taxsırıku, xəcolətiku iyən
mihokiməku tarsıku peroxniye
bəznebu?

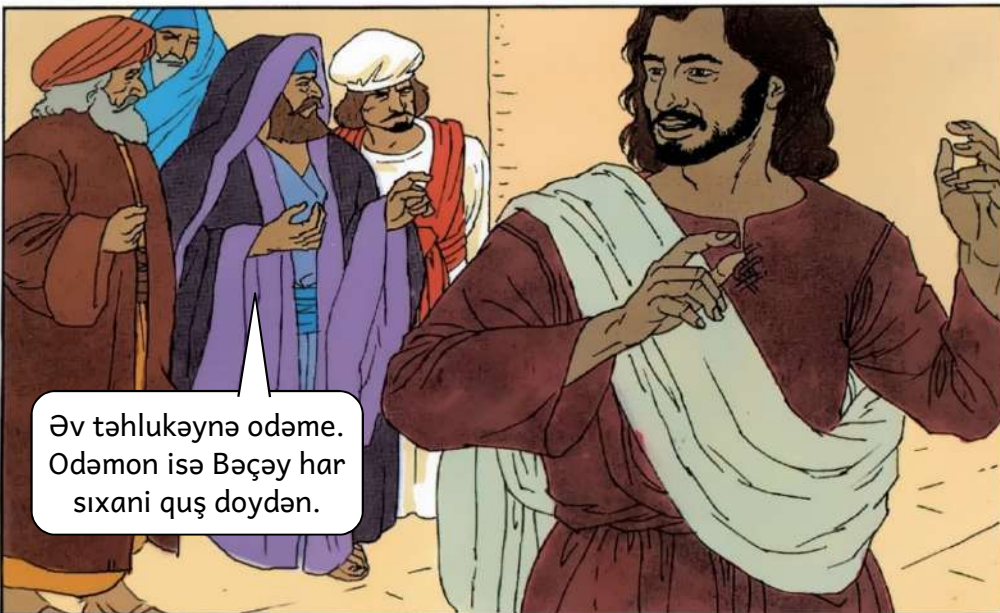
Məbədi soədə odəmon vıjor okardəşonbe, pul dəqiş kardeydebin.

Berdəmədə İsa oməy...

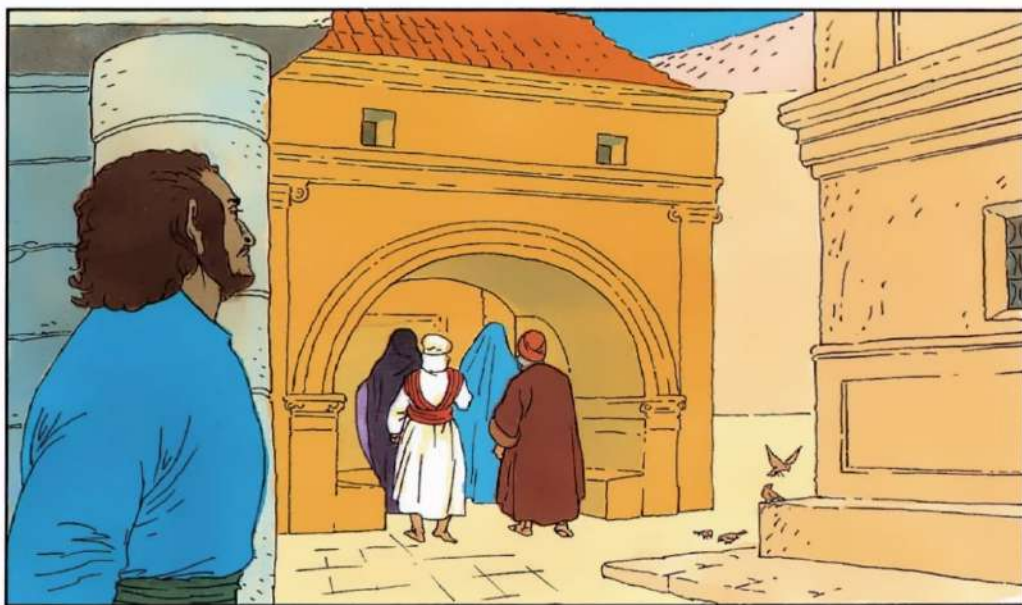
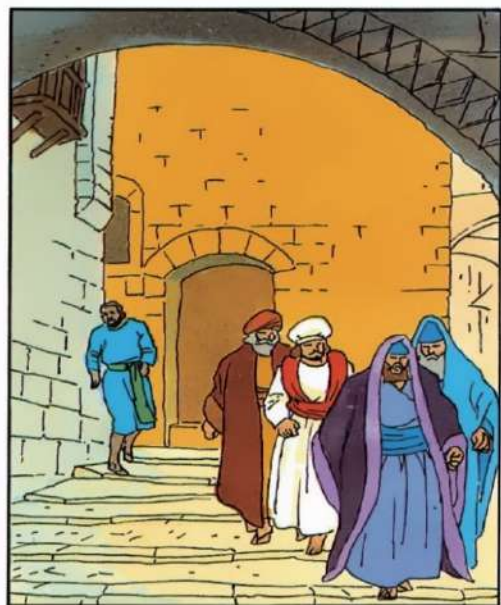
Xıdo kə Dıvo kə
bıənıne. Şımə isə bə
ğulduron lonə
oqordınıyone əv!

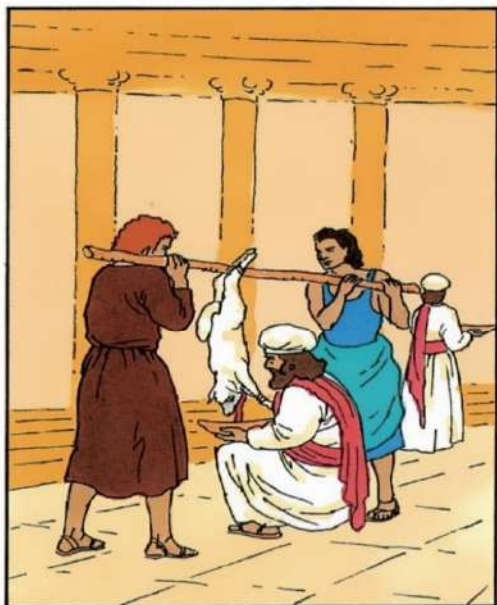
Əv təhlukəynə odəme.
Odəmon isə Bəçəy har
sıxanı quş doydən.

Əmə Əy kıştəyro firsət
pəydo kardəninimon.

Pasxə bənav İsa odəmon məbədədə omuteydəbe. Əv Yerusəlimi rijiye barədə navo xəbə doydəbe. Bəvədə həməy vitəninin. Əmma Əv odəmon piyeyədə dəvom bəkarde. Çəyo İsa xahiş kardışe Peteriku iyən Yəhyaku Pasxə surfə hozi bikan.

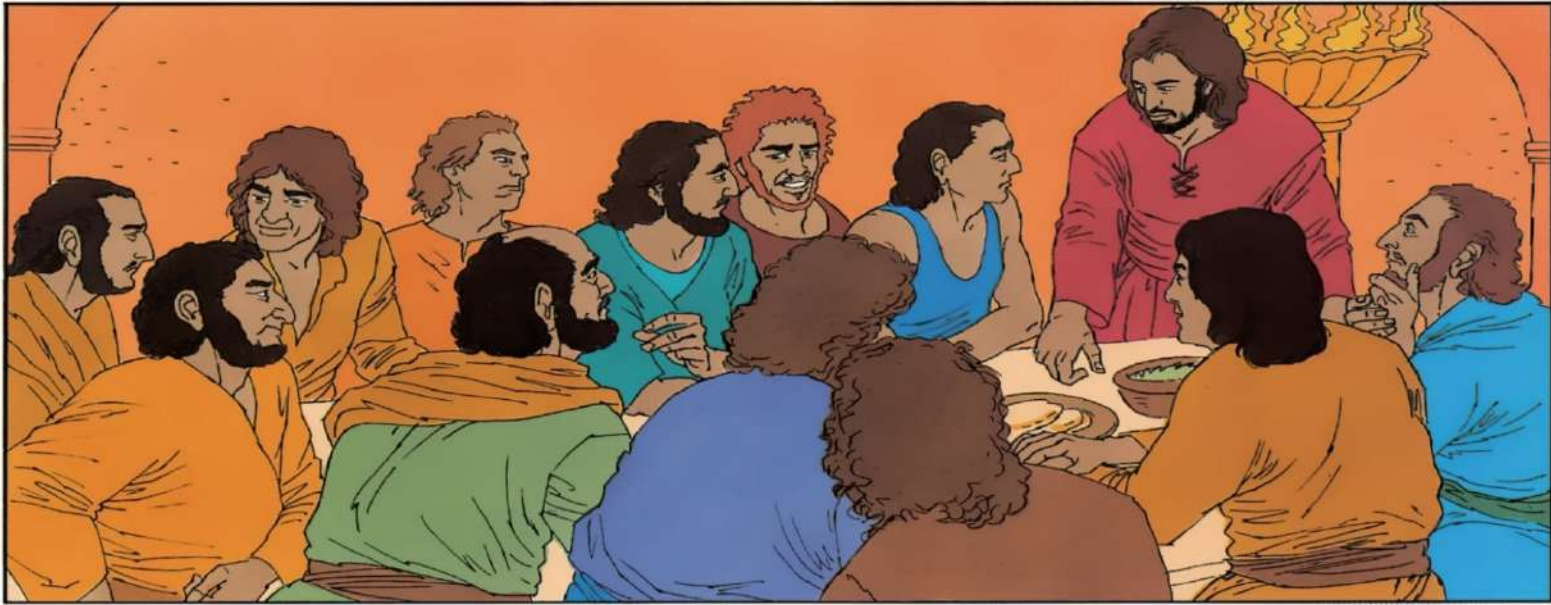

Şanqo İsa Deştə Donzə şoqirdi şəhrədə bə ivrə qırdə beydən.

Imi omruj bəkardem.

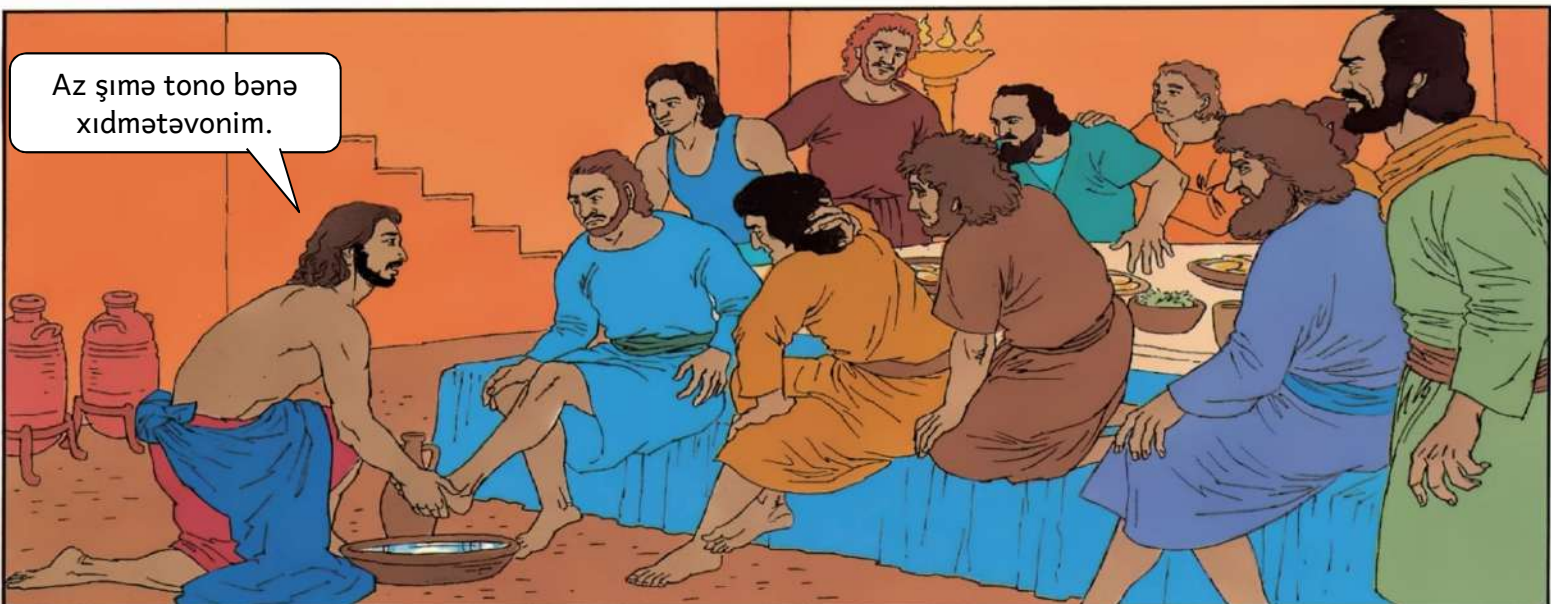
Əzob nıkəşə bənav deşmə
Pasxə xorəki bahardem.

Səlohiyətinə odəmon bəvon
kardə ǧolliǧi ǧəbul kardeydən.
Şimə isə bərəks, xıdmət bıkən.

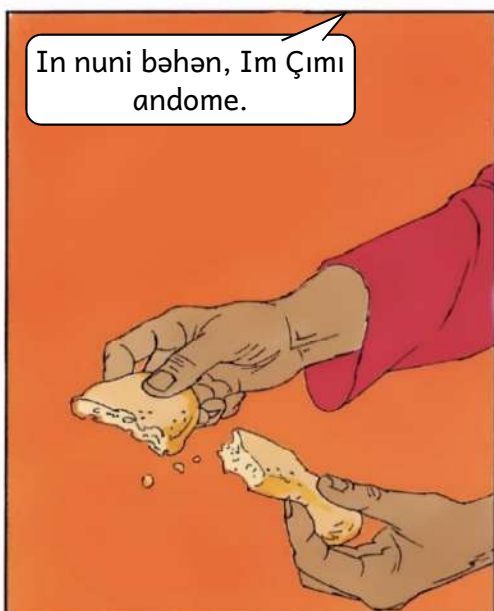
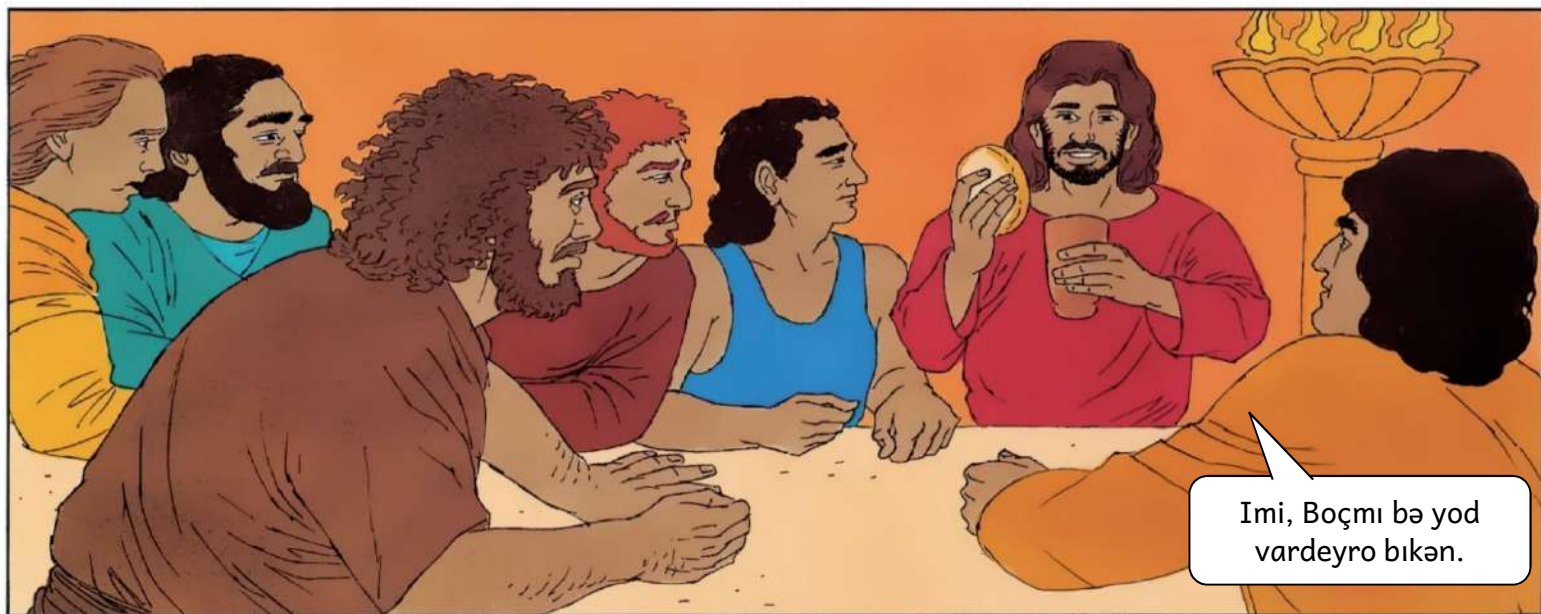

Şimə arədə ən vey xıdmət
kardəkəs ən yol bəbe.

Az şimə tono bənə
xıdmətəvonim.

Həmonə şəvi İsa Deştə şoqirdon bə ivrə beşin şəhro. Yəhudə deyəvon nıbe.

Az şiməni noydəm şeydəm, əmma Plə İştə Mığəddəsə Rufi boşmə bəviğənde. Əv bəşmə koməqəti bəkarde iyən hejo deşmə bəbe.

Çımı şə roy zineydon.

Ro, həğiğət iyən jimon Azim. Çımı vositə nıbo, hiç kəs Plə tonə omə əzini.

İyo bımandən. Az bo divo karde şeydəm.

Plə, mımkunəbu, ın piyolə çımiku yan dəvardı,

Əmma çımı ne, İştə irodə bıbu.

Bardışone İsa Yəhudi rəhbəron yoli, çe sər kahini tono.
Peter de Yəhyān diyəroəco Çəy dumo şeydəbin.

Peter qədə-qədə ovaşte bə məhkəmə so.

Tinən Deəy nıbiş məqəm?

Xəyr, az hiç ə
Odəmi
zıneydənim.

Tinən çəvonədə qıləyiş.

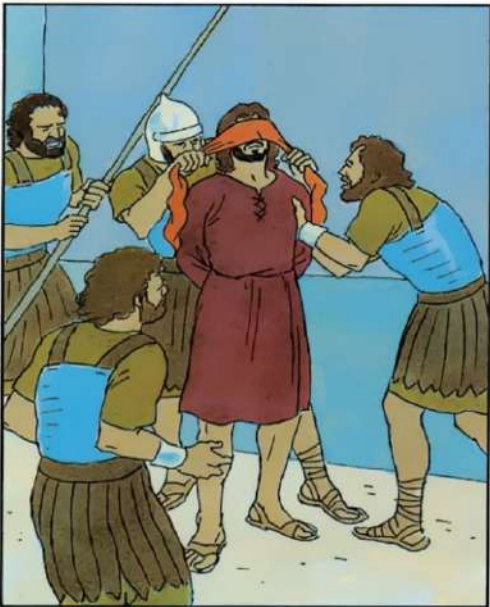

Ne, həlbəttə
ki, nim.

Az əminin, tını
deyəvon vindəmbe.
Tı Qalileyəvişi!

Hiç zıneydənim şımə
çiçi barədə qəp
jəydəşon.

Vardışone İsa Romə hakim bıə Pilat tonə.
Yəhudi rəhbəron ittihom kardeydəbin İsa.

Bı ittihomon çı cəvob
doydəş? Hiç çiy?

Tı çici
kardə
ki?

Az bo Həğiğəti
nişo kardeyro
oməm.

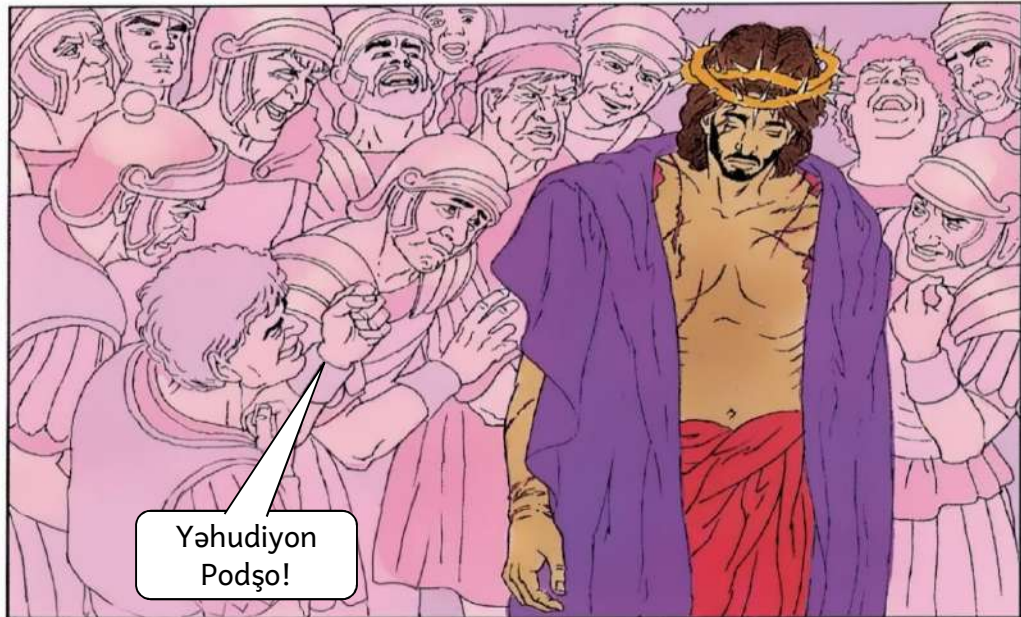

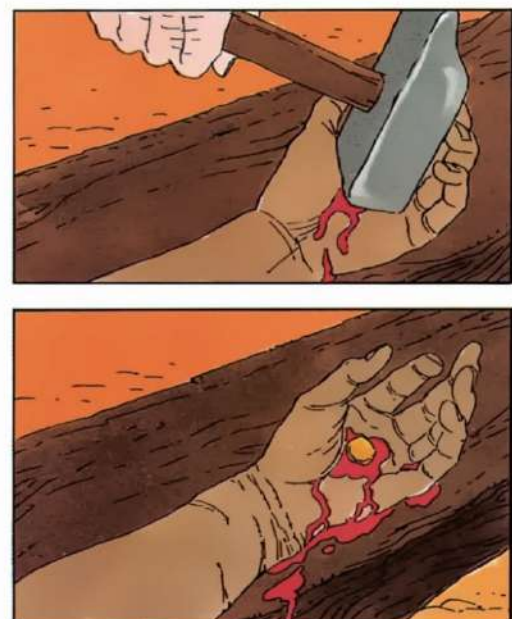
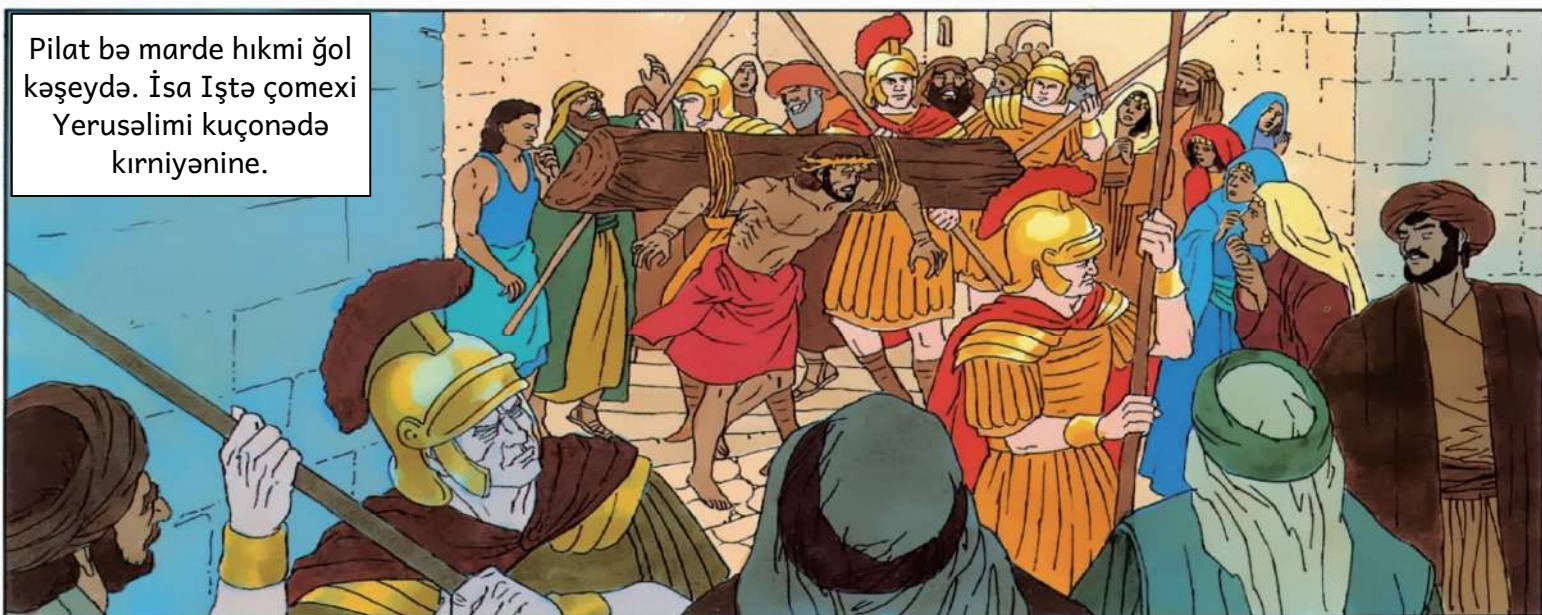
Həğiğət çiçe?

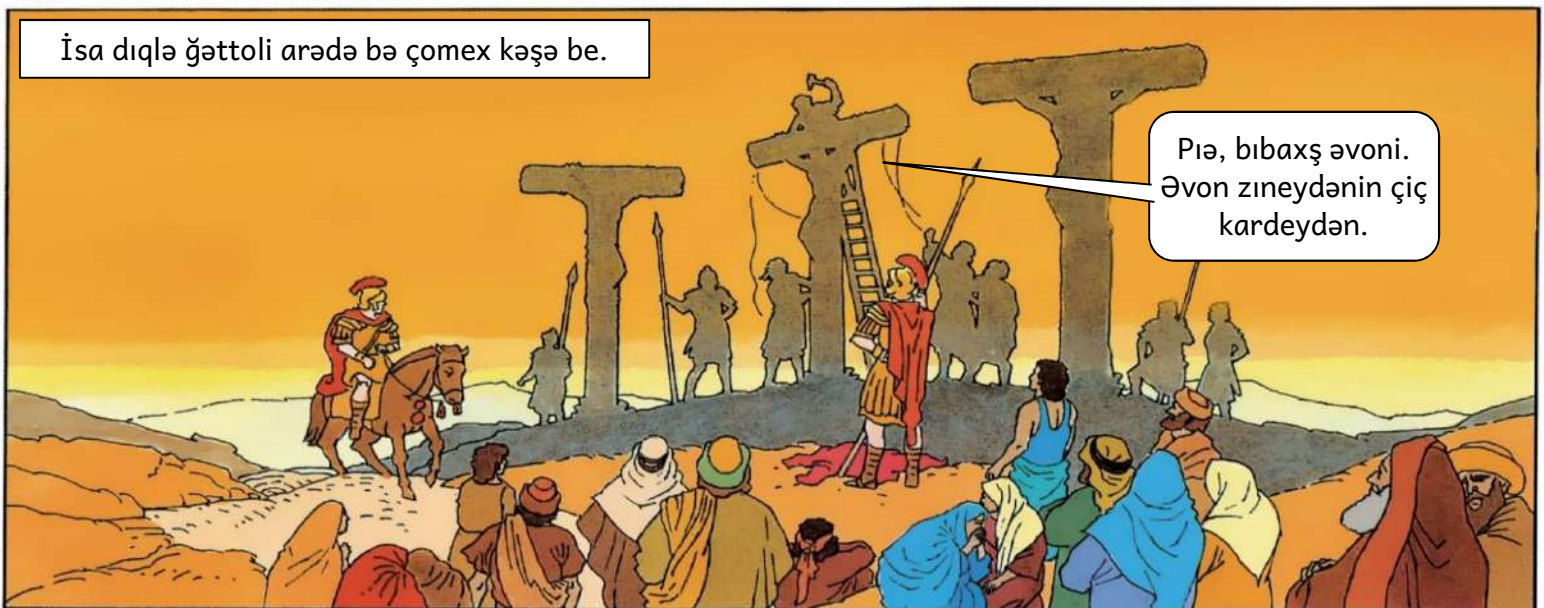
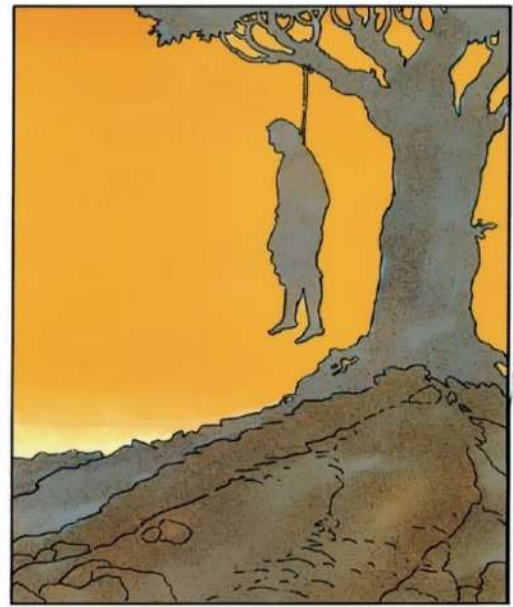
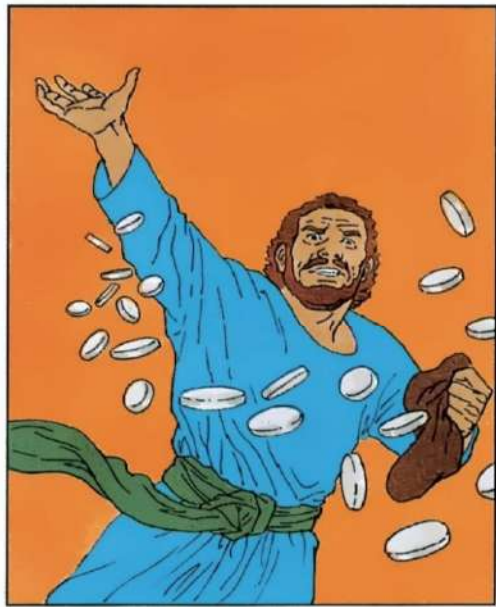
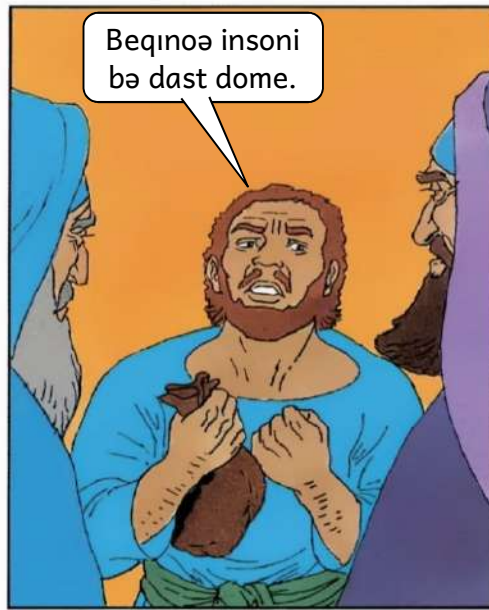

Bəyku qıləy qıno vindeydənım. Az
i kəsi bo Pasxə idi ozod
kardənım. Ki vadəm: Barabba,
yaan çe Yəhudıyon Podşo?

Çomexisə seqlə zivonədə niviştə biə lohə ehaştə be: “Yəhudiyaon Podşo İsa”.

İsa penişoməşe doj birniyə peşoməy, imtino kardışe.

Sərbozon bə İsa oləton qorə pişk şodoşone.

Bəs co kəson xilos kardeydəbe?

Xıdo Zoəşbu, evo çomexo!

İştəniyən, əməniyən xilos bikə!

Xıdoku bitars. Əmə bimi loyiğimon. Im odəmi isə qıləy səhvə ko kardəşni.

Deştə Podşoəti omeədə mini bə yod dənə.

Xatircəm bibi, omruj demı behiştədə bəbeş.

Çoştəsəy qırd toyki eqıniye
iyən se saat dəvom kardışe.

Çe İsa moə Məryəm iyən Çəy şoqird
Yəhya mandən edyəsen.

Esət şimə moə
iyən zoəşon.

Çımı Xıdo, Çımı Xıdo,
boçi tərəqi karde Mı?

Təşime...

Pıə, İştə rufi
Bəti doydəm.

Təmom be!

İsa çöştəsəy saat seədə marde. Sərbozonədə qıləyni de nizə hıl kardışe çe İsa kəm. Çəyo ov iyən xun eməy. Çəy dil tıpəbe.

Kitobədə niviştə biə:
“Bo obırniye bardə biə
bəne pəsəvəbe”.

Bəçəmə usyonkorəti qorə Çəy
andom hıl kardə be, bəçəmə
şərə əməlon qorə Əv kıştə be.

Çəmə çəş kardə
məsih Əvbebu?

Boən, Əy bə ğəb noyro
icozə bistanəmon.

Arimateyəviyə Yusif iyən Nikodim çe İsa cəsədi
çomexo evardışone. Əvon bə kəfəni pepuştışone
cəsəd, noşone hali dilədə bə kandəbiə ğəb.

Se ruji bədiqə kali jenon oməyn
ğəbi tonə.

Ğəbi ğəvisə penoəbiə siğ bə
kəno okırniyə biəbe.

Boçi bo bəyjiyə odəmi mardon
dılədə nəveydəşon? Əv bəyji
biə. Bışən, ımı bə şoqirdon
bivotən.

Əvon bı barədə məseədə Peter de
Yəhya vitin bə ğəbi tərəf.

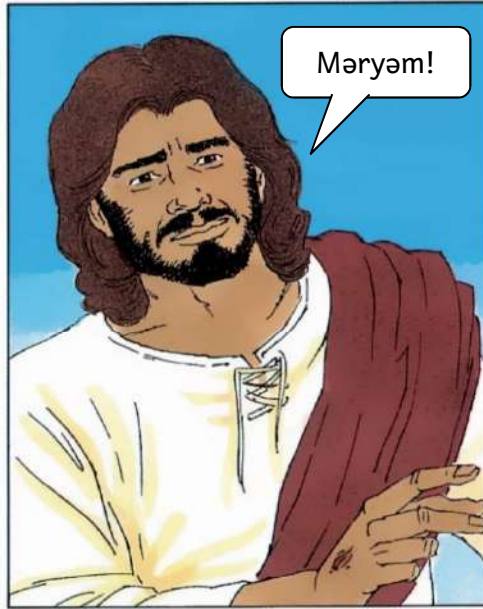
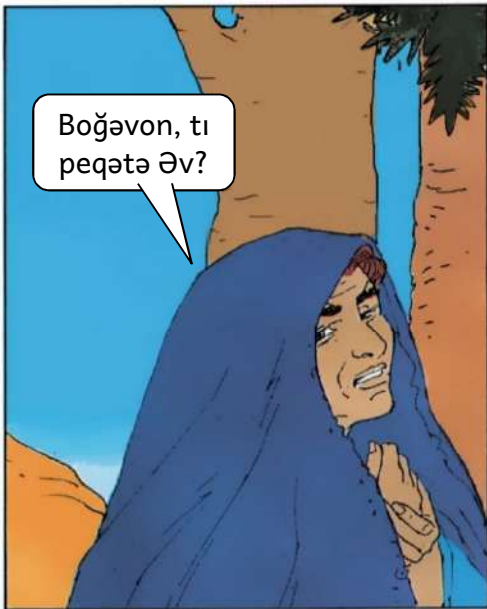

Çiç biə?

Ğəb təyliyə.

Həmonə ruji çe İsa dıqlə şoqird
royku dəvardə de i kəsi Çəy edomi
həxədə de kədəri qəp jəydəbin.

Məqın Bəmi, çumçiko Az hələ Pıə tonə rost bənım.
Əmma çımı boon tonə bışi, bəvon bivot: İştə Pıə –
şımə Pıə, İştə Xıdo – şımə Xıdo tonə rost beydəm.

Nuni peqəteədə gənəğ dərhol ni
beydə.

Im ki, İsa
ıştəne!

Əvon Yerusəlimədə boştə duston
pəydo kardeyro tadibəsə bən.

Əmə vindəməne
Rəbb!

Məryəmiyəv vindəşe.
Peteriyəv vindəşe!

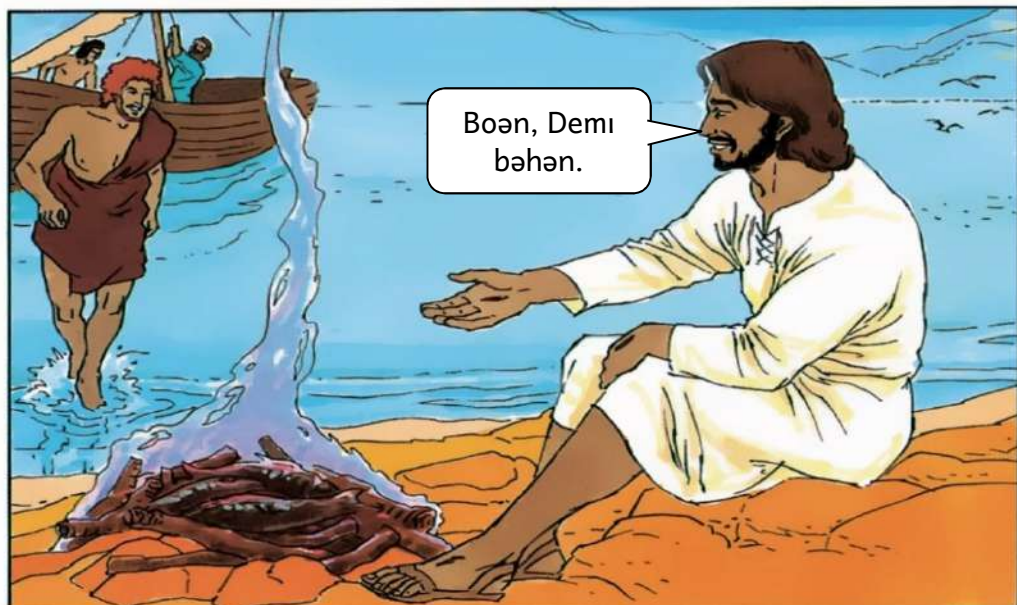
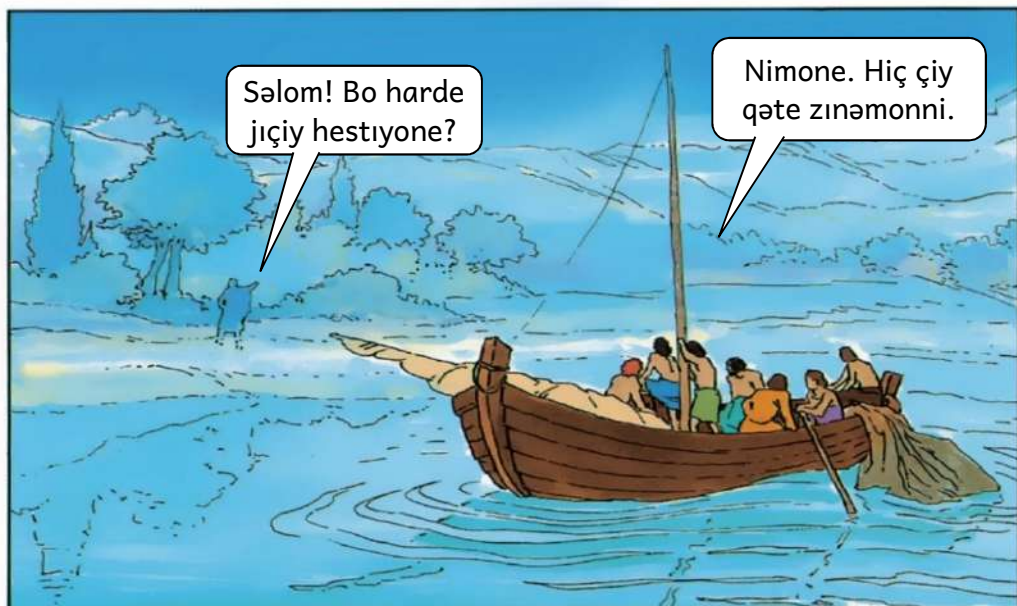
Bərdəmədə...

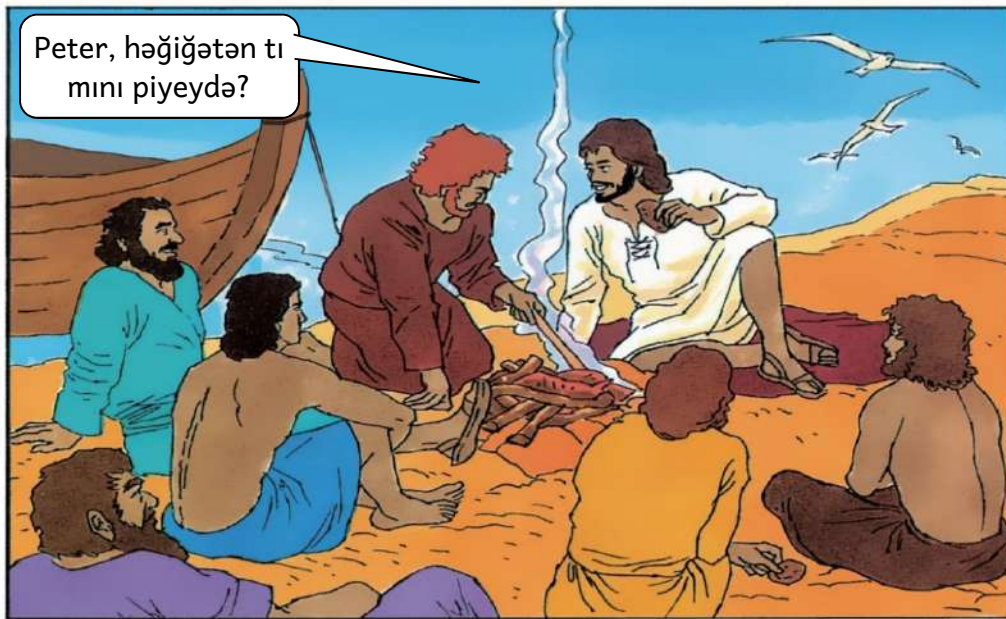
Sulh bıbu
bəşmə!

Bəmi bovə
kardeydənışon?
Bəçımı daston iyən
lınqon diyə bıkən!

Çımı Rəbb
iyən Xıdo!

İsa çıl ruji mıddətədə Bəştə dəvoməkon çiyəy. İ kərə Əv hətto bə 500 kəsi çiyəy. Çəy şoqirdon oqardin bə Qalileyə. İ ruj əvon iyən moy qəteədə...

Peter, həqiqətən tı
mını piyeydə?

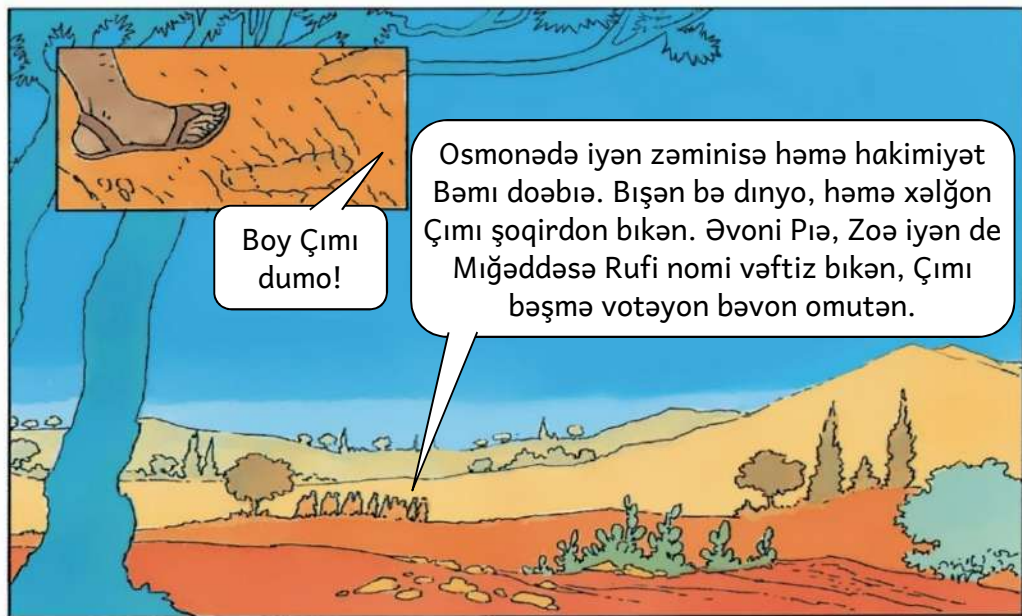

İsa se kərə ın parsi bə Peteri doşe.

Bəle, Rəbb İştən
zıneydəş ki, Tını
pyeydəme.

Bıçovon Çımı
pəson.

Boy Çımı
dumo!

Osmonədə iyən zəminisə həmə hakimiyyət
Bəmi doəbiə. Bışən bə dınyo, həmə xəlğon
Çımı şoqirdon bıkən. Əvoni Pıə, Zoə iyən de
Mığəddəsə Rufi nomi vəftiz bıkən, Çımı
bəşmə votayon bəvon omutən.

İştə yodədə oqətən ki, Az
detosə dovri oxoy deşmənim.

In sıxanon bəpeştə İsa
bə osmonon rost kardə
be, əncəxən ijən İştə
oqarde barədə votışe.

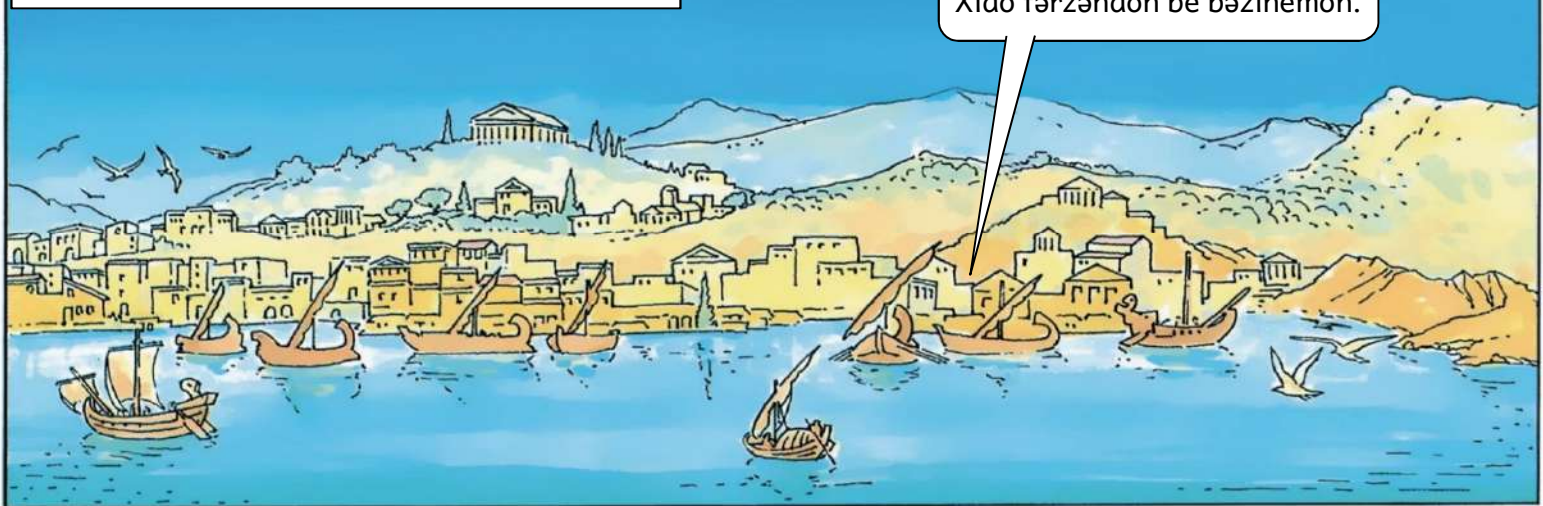
İsa şoqirdon bo divo kardeyro
bə ivrə qırdə bin. Penco ruji
bəpeştə, Miğəddəsə Ruf çəvon
səpe eməy. Çə vaxtiku həmonə
ruji Pencominə Ruji İd
kardışone. İsakü biə həmon ın
Ruf esət bəvonədə iyən bə İsa
imon vārdəkəson həmməyədə
jiyeydə. Çəy dəvoməkon
zumandə şoydin. Şe-şe həniyən
vey odəmi İsa həxədə məsəşe.

Quş bıdən!
Mərdə oqəte
nıznəşe İsa.
Xıdo bəyji
kardışe iyən
Rəbb kardışe
Əv. Bə Xıdo
izzət iminə daxil
biəkəs Əvbe.
Im, bəmənen
təklif kardə
beydə.

Bə miğoviməti diyənıkardə çe İsa şoqirdon bə
dinyo har vırə şeydən.

İsa çe Xıdo Zoəy. Əmənen çe
Xıdo fərzəndon be bəzinemon.

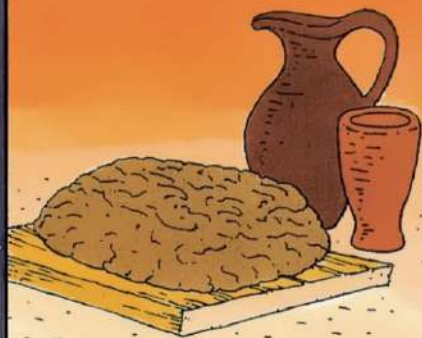
Im, Çəy barədə
nıvıştə biə
nəmonədən votə
beydə.

Şoyə Xəbə
voteyku xəcolət
məkəşən. Im,
insonon xılos
kardə Xıdo
ğudrəte.
Kitobonədə
nıvıştə biə: bimi
imon varde
bıznon bə Xıdo
məqbul
bəbeyon, zol
bəjiyeyon.

Omruj dinyoədə vey odəm
Miğəddəsə Kitobi hande iyən
divo kardeyro bə ivrə qırdə
beydə. Əvon de Xıdo Rufi
jiyeydən. Əvon piyeydəşone
iyəndı iyən bə ehtiyoci dilədə
biəkəson koməqəti kardeydən.
Əvon hətto piyeydəşone ıstə
deşmenonən. İstə qınon baxşə
bey bə yod vardeydən Rəbbi
surfədə iştirok kardeydən. Əvon
de Xıdo Rufi purbiə tojə jimon
jiyeydən...

İsa bo həmə insonon sulhi
dılədə jiyey imkoni ofəyəşe.

Bı mehibbəti qorə minnətdor
bıbə, Çəyku ğəbul bıkən.
Bəy səcdə bıkən.

Xıdo İştə Zoəş bı dınyo bo əməni
mıhokimə kardeyro ne, xılos
kardeyro vığandışe. Xıdo əməni
piyeyro İştə vahidə Zoəş ğırbon
doşe ki, Bəy imon vardə har kəs
həlok nıbu, bə zolə jimoni molik
bıbu.

WILLEM DE VINK

Mıǵəddəsə Kitob

İsa hikoyə Mıǵəddəsə Kitobədə nıvıštə bıə. Hiç qıləy kitob Mıǵəddəsə Kitobi ǵədərədə handə bıəni iyən handə beydəni. Mıǵəddəsə Kitob qədə kitobonədə iborətə. In kitobob 1500 sori mıddətədə nıvıštə bıə. Mıǵəddəsə Kitobi nıvıštə bey təxminən 1900 sor bənav təmom be. Bə kitobi, Xıdo bə insonon jimoni mıdoxilə barədə hikoyon daxilin. Çe İsa hikoyə Xıdo oşko təsvir kardeydə.

İsa hikoyə

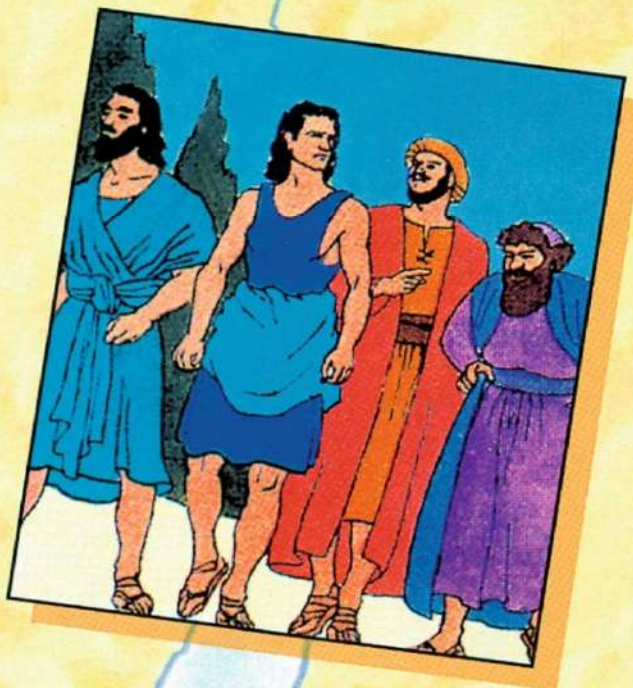
Mıǵəddəsə Ktobədə çe İsa jimoni təsvir kardə çoqlə kitob heste. Əvon de mıəllifon nomi təǵdim kardə bıən. Mıəllifon həmə İsa dovrədə jiyənin.

1. Mattə - çe İsa şoqird bıə. Əv doyanəqirdəkə bıə. Çe İsa de İsrail xəlǵi rəftori xısusən təsvir kardeydə.

2. Mark - İsa xıdmət kardeədə, əv nuperəs bıə. Əsosən İsa kardə mecuzon həxədə nıvışteydə.

3. Lukə - həkim bıə. Əy şəxsən zınəşni İsa. Lukə, çe İsa de insonon rəftori təsvir kardeydə.

4. Yəhya -çe İsa dəvoməkə bıə. Xısusən çe İsa şəxsiyəti təsvir kardeydə. İsa insonon qınoku ozod kardeyro inson bıə Xıdoye.

Çe İsa moəku bey

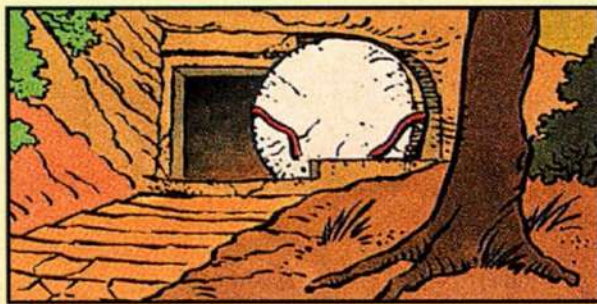
İsa moə Məryəm bə şu nişə bənav bə İsa hamilə mandeydə. De tosə İsa zande ənəbuəstə kinəbe. İsa çe Xıdo Rufo bə dınyo oməy. In mecuza İsa dovriku vey mıddət bənav kitobonədə nıvıştə bıə de peyğəmbərətiyon vositə təsvir kardə beydə. İsa bənə qıləy ğəhrəmoni bə dınyo noməy. Əv moləkumədə moəo be, çumçiko mehmonxonədə təylə otağ nıbe.

Çe İsa mecuzon

İsa vey mecuzon kardışe. Miğəddəsə Kitobədə 40-sə vey şifo doə mecuza ğeyd kardə beydə. De in mecuzon vositə İsa çe Xıdo ğudrəti iyən mehibbəti, həmçinin çe Xıdo bə insonon koməqəti karde iyən əvoni baxtəvər karde orzu nişo kardışe.

İsa marde iyən bəyji bey

İsa boçi marde? Mığəddəsə Kitobədə çimi izoh heste.

Həmə odəmon qıno kardeydən. Bə Xıdo xoş nomə, Xıdo ğəzəbnok kardə iyən Xıdo kədər in kardə əməlon qınon. Qıno insoni Xıdoku diyəro kardeydə.

İsa məhz bı səbəb oməy. Çəmə qınon cəzo İsa deştə xoşi İştə səpe peqətişe. Im marde cəzo be. İsa çəmə əvəzi marde ki, əmə sənibəton de Xıdo nez be bıznamon. Əmma əmə bəştə qınon qorə tobə kardəninimon.

İsa merdiku bəyji be. Xıdo bəyji kardışe Əv. Demiyən Xıdo marde səpe İştə ğudrəti nişo kardışe.

İsa esət Xıdo tonə jiyeydə. Əv bəyji bey qorə bəmə nez be bəzine. Əy piyeydəşe bəmə koməqəti bıke əmə bə Xıdo məğbul bıə jimon bıkamon.

Divo

Şımə bəştə qınon qorə tobə karde piyeydonebu, de Xıdo nez bey piyeydonebu, jıqo divo bıkan:

Xosə Xıdo, Tı piyeydə mını.

İştə iqlə Zoə İsa bəmi ğırbonı doy.

Əv bəçımı qınon qorə çomexədə marde.

Xahiş kardeydəm, çımı qınon bıboxş.

Az Bəti minnnətdorim ki, İsa həni çımı tərəfədəy.

Hejo Bəti məxsus beyim piyeydə.

Bəmi koməqəti bıke ki, İştı piyeyey ğəzinə jimon bıkam.

Hejo bəmi nez bıbi.

Bçımı divo cəvob doyro vesəğbi!

İştə doə vədi bə vırə rosneydəş..

İsa iyən şımə

Çe İsa hikoyə sə bıəni. İsa çe vey odəmon Xiloskore. Zəmonə dəqiş bıə. Həni odəmon dəvəsə, yaan aspisə ne, de maşini, yaan de təyyarə ro şeydən. Əmma ımi bo İsa hiç fərğış ni. İsrailədə jiyədə bə odəmon çanə nez bey gəzinə, Əv ımruj bəmənen nez be bəzne.

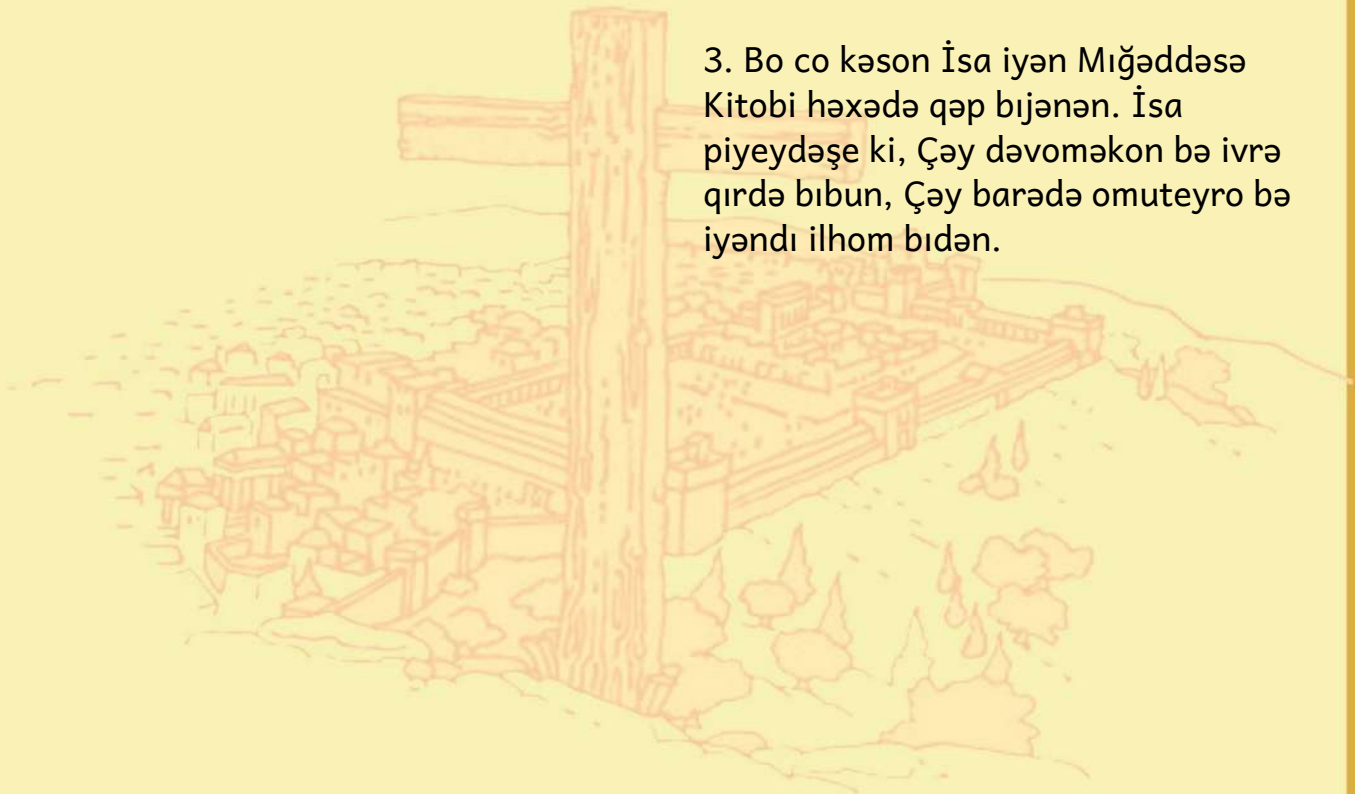
Əy de çəşi vinde nıboən, Əv heste. Əy piyeydəşe şımə dust bıbu. Şımə Bəy quş doy bəzneyon iyən Əy piye bəzneyon.

Şımə piyeydone İsa barədə iyən Deəy jimon karde barədə vey çiy omutən? Bəvədə ımoni bıken:

1. Dəmandən Miğəddəsə Kitobi hande. (Məsələn, Lukə nıvıştə kitobiku bino bıken)

2. Dəmandən bo divo karde (De Xıdo qəp bıjənən iyən Çəy sədo bıməsən. Bıçımıro xısusiyə sıxanon lozim nin).

3. Bo co kəson İsa iyən Miğəddəsə Kitobi həxədə qəp bıjənən. İsa piyeydəşe ki, Çəy dəvoməkon bə ivrə qırdə bıbun, Çəy barədə omuteyro bə iyəndi ilhom bıdən.

Mətn iyən illüstrasiyon: Villem de Vink.

Miəllifəti huğuş © 1993 Stichting Wereldtaal, Houten, Nederland.

Rəğəmsal miəllifəti huğuş "Creative Commons BY-SA" lisenziyə.

Bə har zıvon tərjumə, dərc iyən adaptasiya huğuş mıdofia kardə beydə.

email: jmpbk.app@gmail.com

İsa Məsih. Im həğiğiyyə hikoyəy. Əv təxminən 2000 sor bənav İsrailədə
jiyə. Bəy rast omə har kəs heyron beydəbə Bəy. Hiç kəsi karde zinəşni
Çəy kardə koon. Hiç kəsi votəşni Çəy votə sixanon. Mecuzon mışoyət
kardeydəbin İsa. Bə İsa quş doə har kəsi, Əv şoyvo iyən xoşbəxtəti
vardeydəbə. Əmma iberdəmədə çimi oxoy ome. Çəy deşmenon edom
kardışone Əv. Əmma demi hikoyə təmom nıbe. Bı barədə zine
piyeydonebo, çe hikoyə dumoy ıştən bahandən!

Zıvon: Tolişi /Talish (Azerbaijan)

ISBN: